

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:
 v Ljubljani na dom dostavljen
 celo leto K 24—
 pol leta 12—
 četrt leta 6—
 na mesec 2—
 v upravitelstvu prejeman:
 celo leto K 22—
 pol leta 11—
 četrt leta 5-50
 na mesec 1-50
 Dopolni naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
 Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritičju levo), telefon št. 34.

Izjava vseh dan sveder tovarniškega in gradninskega inženirja:
 petostopenjska petletna vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inšercijah po dogovoru.
 Upravitelstvu naj se pošljijo naročnine, reklamacije, inšercije itd. to je administrativne stvari.
 Pomenoma številka velja 10 vinarjev.
 Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
 Narodna tiskarna telefon št. 55.

"Slovenski Narod" velja po pošti:
 za Avstro-Ogrsko:
 celo leto K 25—
 pol leta 13—
 četrt leta 6-50
 na mesec 2-30
 za Nemčijo:
 celo leto K 28—
 za Ameriko in vse druge dežele:
 celo leto K 30—
 Vprašanjem glede inšercij naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakca
 Upravitelstvo: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 55

Šahova deska Justične uprave.

V sedanji zlati dobi se moramo pritoževati še večkrat, kakor sicer, da nas vlada kruto žali tudi ondi, kjer bi nas v ustavni državi nikakor ne smela, namreč ob imenovanju sodnikov. Kakor znano imajo sodni uradniki za okoliš graškega nad sodišča, kakor v okoliših drugih nad sodišč, poseben konkretalni status, v katerem so urejeni po svojem činovnem redu, pa naj službujejo v nemških ali slovenskih krajih in ne ozi- rajo se na njihovo narodnost. Po tem stanju so bili slovenski sodniki prejšnja leta na boljšem, kakor nemški, ker je bilo po slovenskih krajih več praznih mest in je bila justična uprava vsaj toliko pravična, da ni zanje imenovala sodnikov, ki niso znali slovensčine. Nemški avskultanti so torej bili kasneje imenovani za sodnike in so zaostali za slovenskim v činovnem redu. To je bilo, a sedaj je že prav nasprotno, ker justični minister to stanje prevrta, zapostavlja slovenske sodnike pri vsaki močeli priliki.

To vidimo posebno pri napredovanju sodnika iz VII. v VI. činovni razred (svetniki višjega deželnega sodišča). Prej so porinili na ta klin uradniške lestvice le par najstarejših svetnikov pri večjih zbornih sodiščih, potem so se usmili tudi nekaterih predsednikov civilnih senatov, dasi niso bili Matuzalemi v službi, končno pa je sedanje ministristvo pret. leta povzročilo to povišanje tudi pri takih uradnikih, ki niso bili predsedniki niti kazenskega, niti civilnega oddelka in pri katerih bi nobena luč ne mogla prodreti do sposobnosti, ki je baje prej morala osvi- tati zaželjeni VI. razred. Gotovo ni zoloto naključje, da so bili te sreče de- ležni zgolj sodniki Nemci, oziroma ta- ki, o katerih nemškemu mišljenju ni nikakega dvoma. Pisalo se je, da je bil med temi osrečeni Slovenec samo Kavčnik v Ljubljani, toda ne za svoje zasluge v graškem sodnem okrožju, ampak za one v primorskem okraju, kjer je sodni nadzornik. Sep- tembra t. l. so zopet pomaknili dva Gradčana v VI. red in videli bomo kasneje čudo, da pri nekaterih sodnih dvorih, kjer so Nemci, že skoro ni več sodnikov VII. reda, a kjer so zgolj Slovenci, da so še vsi v tem nižjem redu.

Poučno je, ako se pregledavajo konkretalni statusi različnih let. Vze- mimo zadnjega, popolnoma ga po stanju dne 1. oktobra t. l. in pa ona- ga s stanjem ob koncu leta 1901, to- rej v medsobnem razdobju skoro de- vetih let. Računimo od svetnika Marekha navzgor. Pri tem državnem poslancu in članu nemškega »Volks- rata« se je namreč ustavilo zadnje pomakneje v VI. razred; zanimivo je torej, kateri njegovih slovenskih prednikov niso bili doslej deležni vladne milosti in morda se dajo tudi pregledati vzroki zato.

Činovni raz- red	Vrsta sede- njega čina	Ime	Sodišče	Službena doba	Vrsta čina koncem l. 1901		
VI.	1.	dr. Ehmer	Gradec	29 let 11 mes. 25 dni	27		
	2.	dr. Andorfer	33	1	19	7	
	3.	dr. Travner	Ljubljana	30	1	27	5
	4.	dr. Wokaun	Maribor	34	4	24	6
	5.	dr. Fraidl	30	1	20	8	
	6.	dr. Schafflein	Gradec	31	1	24	9
	7.	Krapf	33	11	24	11	
	8.	dr. Pražak	34	2	21	3	
	9.	baron Duval	Ljubno	33	9	24	10
	10.	Stollowsky	31	4	19	21	
	11.	dr. Smolej	Celje	28	9	19	22
	12.	Kavčnik	Ljubljana	23	10	7	30
	13.	Kotzian	Celje	26	11	15	34
	14.	Verderber	Maribor	28	11	12	18
	15.	Taschner	Gradec	28	11	20	31
VII.	16.	Vedernjak	Ljubljana	31	1	26	1
	17.	bar. Aichelburg	Celovec	36	9	14	2
	18.	Gandini	Rudolfovo	32	3	4	4
	19.	dr. Moritsch	Celovec	31	1	11	12
	20.	bar. Kapri	Ljubno	33	2	2	14
	21.	Dolinsek	Rudolfovo	27	10	7	23
	22.	Kermek	Maribor	29	11	19	19
	23.	Potrato	Ljubljana	32	10	10	13
	24.	Haider	Celovec	29	11	1	29
	25.	Schmeidel	Gradec	32	11	19	17
VIII.	26.	dr. Volčič	Rudolfovo	28	7	10	20
	27.	Planer	Gradec	29	6	8	28
	28.	Marekhl	Celovec	27	10	20	35
	29.	Pirner	Gradec	28	11	8	33
	30.	Knappitsch	30	1	26	24	
	31.	Bucar	Rudolfovo	30	9	2	16
	32.	Rasser	Gradec	30	1	26	24
	33.	Coll	29	8	26	26	
	34.	Dedović	Celovec	29	10	—	32
	35.	Giovanelli	Gradec	32	—	6	15

Pregledujoč rečeno razvrstje 35 sodnikov, vidimo vobče, da jih je se- daj v VI. redu 15, v VIII. redu je stal še eden, vsi drugi pa so v VII. redu. Med prvoinenovanimi pa vidimo razen še navedenega Kavčnika samo še enega starejšega znanca dr. Travnerja, ki je v tem času presko- čil pravzaprav samo dva prednika, vsi drugi Slovenci pa so sedaj v dru- gi polovici in kakor dobro vemo, ne

Vzeli smo torej k Marekhu 34. leta 1901 službujočih prednikov, ki so bili že tedaj pri zbornih sodiščih in so še sedaj. Od leta 1901 prišlo je sicer še nekaj drugih sodnikov od okrajnih sodišč k sodnim dvorom, toda v VI. red jih potem ni prišlo mnogo, saj vendar ni dosti sodnikov s toli močnimi sorodniki, kakor je Viktor Potiorek, ki je prišel od ma- lega koroškega sodišča k deželnemu sodišču v Celovec, za podpredsed- nika.

Zadnje navedeni je vrhatega plodo- vit strokovni pisatelj, ki s svojimi knjigami pravice koristi, vsaj toliko, kakor kateri njegovih po službi mlaj- ših, a po činu višjih tovarišev. Ravno tako svetnik Bucar po svojih zmožnostih in po svojem delu ni kriv, da je prišel s 16. mesta na 31.; ko bi ga ne bili prej nepravilno imeli v ka- zenskem oddelku okrajnega sodišča, bi bil tudi pokazal, da se ne vstraši nobene sodbe. Isto velja seve tudi o svetniku Potratu. Toda tako so ravnali za vsemi domačini, ki niso hoteli zatajiti svojega narodnega prepriča- nja. Dajali so jim dela, ki jih niso

mogla povzdigniti, ali pa so našli pri njih kak pojav, ki je veljal za slabost, dasi bi bil pri drugem štet za krepostno ženjalnost. Malokateri se je po nebrojnih žalitvah pomaknil višje, potem, ko je bil vsled neumor- nega dela že ubit telesno in umorjen dušno, n. pr. pok. Golia; nekateremu so obetali zlate gradove in obetali bi mu jih še sedaj, da se ni prej čakati naveličal n. pr. Škerlj; mukotrno službovanje svetnika F. Einspielerja pa pozna vsakdo.

Po sedanjem stanju je razmerje pri zbornih sodiščih med svetniki in višjimi svetniki naslednje:

V Gradcu	15 svetnikov s podpredsed.	in 13 višjih svetnikov, od teh 15 za osebo
v Celovcu	8	4
v Ljubljani	7	6
v Celju	4	4
v Ljubnu	6	2
v Mariboru	3	5
v Rudolfovem	7	3

Iz teh navedb se jasno vidi, ka- ko se dele dobrote, kaka suša v fi- nancah je za nekatera mesta in kaka obilica je za druga!

Nekaj mesecev je, kar so pri vseh zbornih sodiščih ustanovili doično število mest v VI. čin. razredu, to so svetnikom tudi javili s pristavkom, — da se pa mesta ne razpišejo, ker jih imajo sedaj oni, ki so bili imeno- vani v isti razred »ad personam«! To je jako tolažilno, ampak ko bi le ve- deli za katere kraje — in partibus infidelium — so bili tisti osobni odli- kovanci. Kdo spada n. pr. še v Ljub- no in kdo v Rudolfovo!

Morda pa so ti osobni odlikovan- ci odmenjeni in zavezani, da kasneje, kadar uprava zahteva, zasedejo še tiste ustanovljene visoke sedeže, in da so se prav zato kratko prej povišali na isto stopnjo! To je prav mo- godče, zato niso kaj častni pa tudi ne- odkritosrčni tisti vabljivi tajni glasovi justične uprave nasproti že do- služnim starikavim svetnikom, naj še malo počakajo, da jih pomaknejo v VI. razred, in naj vztrajajo potem v službi vsaj še eno leto. Tem siren- skim glasovom ni verjeti, in če je kaj resnice v njih, nameravajo zopet le dvojni ponižanje: pri istih namera- vanih povišancih, ker jih niso videli doslej, medtem ko so jih prešli dosti mlajši, prej njim podrejeni tovariši, in pa ponižanje pri onih mlajših, ki bi po svojih službenih letih in svo- jem delovanju vendar imeli priti do te, po plači vendar zdajnejše stop- pinje.

Pri tovariših s polnimi 35 leti odpade prav ta moment, ker bi jim v prvih 5 letih ne povišalo niti po to- liko njih dohodkov, kolikor jih ima vsak dober volar. Misel uprave je pač, da so ti starejši gospodje nem- štvu manj nevarni, kakor mlajši! Lahko smo prepričani, da ne bo med doslužnimi svetniki nobenega, ki bi hotel s takimi vabili sramotiti sebe in škoditi mlajšim tovarišem, in da bodo prav sedaj, ko jih večina dobi najvišjo plačo v tem redu, porabili priliko, katero jim daje postava, da dajo slovo nevhvaležni službi.

Pokazali smo, kako se deli pra- vica sodnikom; pristaviti nimamo ni- česar, kakor, da se mora pri spreje- mu službene pragmatike v državnem zboru doseči, da treba v avtomatično napredovanje všteti vsaj tudi VI. čin. razred, ker sicer se bo slovenskim sodnikom godilo vedno tako, kakor je — žalibog — razvidno iz gornje uvrstitve. J.

Dr. Oražnov odstop.

Somišljenik narodno - napredne stranke nam piše:

Dr. Oražen je torej odstopil kot deželni poslanec. Kujal se je že delj časa in je kakor znano pred par me- seci v svojem glasilu naznanil, da da narodno - napredni stranki svoje mandate na razpolago, ker je prišel z bivšim županom Hribarjem nav- zkrži zaradi oddaje mizarskih del pri državni obrtni šoli. Dr. Oražen je bil takrat nasprotnik Hribarjev,

LISTEK.

Idealist.

Kakor je že zdaj vsakemu izobra- ženemu Slovincu znano, je moj po- glavitni posel in poklic, da rušim ideale. V prejšnjih časih, ko sem bil še bolj čemerav in občutljiv, mi je bilo nekoliko sitno, kadar so me ljudje zmerjali zaradi tega mojega početja; sitno mi je bilo posebno zategadelj, ker nisem vedel, kaj in kje da so ti- sti sveti ideali, ki jih rušim. Mislim sem namreč v svoji nespameti, da človek najlepše služi sebi in svojemu bližnjemu, če se ravna po postavah tiste resnice, ki je v njegovem sretu in ki mu kaže pot in cilj. Ta moja mi- sel je bila huda zmeta. Ideal nikakor ni tisti cilj, ki ga sluti moje srce in kaže moje hrepenenje, temveč je spome- nik ob cesti. Velik in lep spome- nik, na katerem je za zlatimi črkami napisano: »Bo prošeno, ta prostor ne oskruniti.«

Takih občestnih idealov pa je le- po število; toliko jih je, da se nero- den človek lahko ponedolžnem zade- ne ob tega, ali onega. Kdor hoče, da bo spoštovanja deležen, naj se odkri- je vsakemu spomeniku posebej, zdaj na desno, zdaj na levo; naj se odkrije

po večkrat na dan, ali najbolje: naj se odkriva neprestano. Tukaj velja nemški rek: »Mit dem Hute in der Hand . . . « Gorje človeku, ki gleda vase ali proti nebu, ali v obraz lju- dem; pozabil se bo odkrivati občest- nikom, spodkital se bo nje in kmalu bodo kazali nanj: »Glejte grešni- ka, ki nam skruni ideale!« Komur je bila govornjena ta strašna beseda, mu tudi svetniško življenje ne pomaga več do nebes; kamorkoli se prikaže, je pohušanje živiotom in nazdaritom. Posebno pa se bog usmili človeka, ki bi razustil, da tisti spomeniki nikakor niso ideali, temveč da so napota po- štenim ljudem; huda bo njegova smrt in svarilo mladini bo njegov spomin.

Obsenčilo me je to modro spo- znanje šele zdaj, ko je že vse prepo- znano in sem na veke izobčen iz cerkve idealistov. Ali prav zato, ker je pre- poznano in ker sem izobčen, je globoko in odkritosrčno moje spoštovanje do ljudi, ki se odkrivajo neprestano in ki imajo vendarle, čudež božji, zmi- rom lepše pokrivalo. Morda je kes- nje in zavist v tem spoštovanju, kdo ve!

S častitljivim gospodom sva se- dela v krmi. Ves majhen, sključen in siroten sem bil pred njim, kajti pravična je bila njegova pridga. »Takih ljudi nam je treba in ve- sela bo naše prihodnost! Idealist od

glave do pete! Kadar izpregovori . . . obližnil bi se človek, proti nebu zame- žiknil! On dela, diha, živi za narod . . . za domovino . . . za vero . . . za sve- tost rodbinskega življenja . . . za mo- ralo . . . za ideale sploh, kolikor jih je! Nobenega ne izpusti, vsem se odkriva, neprestano in do tal odkriva! Ze njegova hoja . . . od zadaj ga po- gleda človek, pa takoj ugane: Idealist gre pred teboj; tako umerjeno, spo- došno in gosposko stopajo edinole idealisti; že kolena sama pričajo svetu: kolena idealistova smo! . . . In glas njegov, zvonek, narahlo trepetajo! Kadar zakliče »na zdar!«, ni to čisto navaden, vsakdanji »na zdar«, temveč iz njega zveni, kakor očitna, poguma izpoved: »Jaz kličem na zdar, pa če se nebo in zemlja zruši- ta! . . . Vi ste brez idealov, celo za- smehujete jih in skrunite . . . «

Povesil sem glavo. . . in skrunite, zato ne pozna- te tistih toplomirnih občutkov, ki ob- idejo človeka ob pogledu na idealista, za narod trpečega! . . . Trpečega! . . . Dobro se mu godi, tako na zunanje, kdo bi mu ne privoščil? Ali vendar je v njegovih očeh, na njegovih ust- nih tako nekaj trpkega, bridkostne- ga, ki pravi in priča: »Jaz trpim za narod . . . za vse ideale sploh trpim . . . od nekaj trpim in bom zmirom trpel . . . vi mladinci pa so

smejete, ter uživajte posvetne sladko- sti! . . . Življenjepis takih ljudi bi bilo treba postaviti v šolska berila, da bi se mladina s pridom izgledo- vala ob svojih učiteljih in vodite- ljih!«

Prekinil sem mu besedo s poniž- nim glasom:

»Ali kdo, gospod . . . kako mu je ime in priimek!«

Pogledal me je temno in trdo, nato je povzdignil oči proti stropu. »Kdo! Ime! Priimek! . . . Ali je še kdo, ki bi tako sveto služil idea- lom, kakor jim služi Jurj Bandero!«

Zameglilo se mi je pred očmi, v širokem kolobarju se je zavrtela pred menoj častitljiva brada gospodova.

»Jurj Bandero!« . . .

Še tisti večer sem se napotil k njemu, da bi videl njegov trpečo po- gled, da bi slišal njegov narahlo tre- petajoči glas. Na durih je bilo napisano: »Oro- slav Bandero.« Pozvonil sem s plašo roko . . . In vse je bilo resnično: pogled in glas. Kakor je sedel pred menoj v naslonjaču, obnarjen od večerne zar- je, je pričel ves, so pričala njegova kolena, njegov pisani telovnik, debe- li prstan na njegovi roki: »Jaz trpim za narod . . . za ideale sploh . . . kaj pa ti malopridnež! . . . «

»Da, da . . . mi delamo, dela- mo . . . tako je! Ohranili smo si idea- le mladostne . . . ni nam jih iztrebilo kruto življenje! Ti seveda . . . ti ni- koli nisi poznal idealov . . . ti ne veš, kako sladko je delati in trpeti za nar- od . . . Da, da . . . mi delamo in trpi- mo, ko ti postopaš in veseljačiš!«

Odprle so se duri, na pragu se je prikazala hišna.

»Milostiva prosi . . . «

Nenadoma in pobliskoma se mu je izpremenil obraz.

»Hudič jo vzemi!«

Hišna je šla.

Vstal je počasi, nasmehnil se je, ter mi ponudil gladko belo roko.

»Delo nas kliče . . . škoda trenot- ka izgubljenega!« . . .

Sel sem ves omamljen, tudi na ulici se nisem vzdramil.

Jurj Bandero . . . šolska berila . . . učitelji in voditelji . . . trplje- nje za narod . . . ideali sploh . . .

Pred desetimi leti sem bral v časopis inšercat:

»Ženitna ponudba. — Mlad jur- rist prijetne zunanosti išče premož- no gospodično, ki bi mu omogočila studije in karijero. Vse drugo je po- stranska stvar . . . «

Mili Bog, razsvetli mi pamet, razloži mi poglavje o idealih in ide- alistih!

Ivan Cankar.

kakor se je razvidelo iz šestih njegovih govorov v občinskem svetu. Na videz se je potegoval za ljubljanske mizarje, v resnici mu je pa takrat šlo, da bi strmoglavil »absolutista« Hribarja, za čigar naslednika se ga njegovi ožji prijatelji proglašali že dolgo časa. Da je imel dr. Oražen res namen strmoglaviti Hribarja, to pač lahko spozna vsak, komur so znana parlamentarna pravila. Po teh pravilih bi moral župan Hribar, če bi bil v drugič sprejet v občinskem svetu predlog, ki ga je on sestiral, in za katerega sprejetje se je dr. Oražen z vso vehemenco zavzemal, odstopiti. Dr. Oražen je vedel, kakšne posledice bi imele njegove zahteve, če bi se uresničile, a vendar je vztrajal pri njih in ko je videl, da ni dosegel svojega namena, to je, da bi moral Hribar po sprejetju njegovega (dr. Oražnevega) predloga odstopiti, je dal stranki mandate na razpolago. Od tedaj je ta mož, ki toliko govori o delavnosti, lepo posedaval, ko so se vršile važne občinske seje, na katerih so se reševale važne občekorporativne stvari v prid onih volilcev, ki so poslali dr. Oražna v občinski svet, da bi tam zanje delal in jih zastopal.

Ce je dr. Oražen kdaj mislil, da občinski svet ne bo mogel več delovati, če njega ne bo v njem, se je seveda ljuto motil. Tudi brez dr. Oražna se je opravilo vse.

V tem so se vedno bolj pojavljali glasovi, da Hribar ne bo potrjen za župana in ljudje, ki so imeli vpogled za kulise, so vedeli, da se to v resnici zgodi. To je vedel tudi dr. Oražen in tisti dr. Oražen, ki je par tednov prej nastopil proti Hribarju kot proti največjemu nasprotniku ljubljanskega prebivalstva in ljubljanskih volilcev, se je zdaj jel v svojem glasilu naravnost sumljivo cediti hvale in čestitja do Hribarja. Ta hvale in čestitja, ki sta bila, odkritično, parkrat naprav neslana, sta pa Hribarju naravnost škodovala. Splošen je bil vtisk, da ravno najslabše zapisani krogi reklamirajo Hribarja zase in ga postavljajo v nasprotje s tistimi, ki so mu bili najbližji. Nad vse sumljivo je bilo to hvalevanje; bilo je prav tako, kakor če bi hoteli »Jutrue« potisniti Hribarja v tako pozicijo in ga podkuriti v taka dejanja, da bi bil izgubljen.

Hribar res ni bil potrjen za župana in vlada je zahtevala, naj občinski svet voli drugo osebo za to. Dr. Oražen je dobro vedel, da vlada ne bo popustila od svojega sklepa in da ne bo potrdila Hribarja za župana, da mora nastati neko medvladje, vendar je po »Jutrue«, oznanjal da se mora in mora Hribar zopet voliti za glavo Ljubljane naj se zgodi potem karkoli.

In zgodilo se je, da je bil bivši župan iznova izvoljen in je izvolitev sprejel. Dr. Oražen je divje kričal drugo jutro v svojem listu: »Mladini smo zmagali!«, dasi je vedel, da bo občinski svet razpuščen in da pride vladni komisar na magistrat, kar se je zgodilo čez nekaj ur. Dr. Oražen je vedel, da mora njegova politika, če obvelja, strmoglaviti Hribarja, vendar jo je z vso doslednostjo uveljavljal. Da bi pa javnost ne spoznala njegovih ciljev in namenov, nanašani so se v »Jutrue« napadi na dr. Tavčarja in dr. Trillerja ter se jima očitalo zahrbito rovanje proti Hribarju, ker je nekdo drugi uvidel, da ne bo zasedel stola ljubljanskega župana, kjer je v sanjah že tolikrat sedel.

Pred par dnevi je bil Ribnikar obsojen, ker je na isti način obkroval dr. Tavčarja in dr. Trillerja kot

»Jutrue«, glasilo mladine in njih vodje dr. Oražna. Z obzidbe Ribnikarja je bil obsojen tudi dr. Oražen in vsi njegovi privravnici. Fihali in sikali so jeze in sovražstva, toda vse ni pomagalo nič: sodišče je izreklo svojo besedo in javnost je danes prepričana, kdo je bil obkrovalec in kdo je pošteni.

Dr. Oražen je zdaj odstopil kot deželni poslanec.

Dosegel je sicer svoj cilj in strmoglavil Hribarja, a županska čast mu je splavala po vodi. Danes, ko je gotovo, da se bodo nove volitve v obse svet vršile po novem volilnem redu in je s tem popolnoma izključeno, da bi mogel dr. Oražen kdaj zasesti županski stolec, pa je tudi jako verjetno, da ga tudi Hribar več ne bo, je dr. Oražen vrgel mandat za deželni zbor od sebe. Čemu naj mu bo, čemu naj bi se v deželnem zboru vojskoval in izpostavljaval napadom, ko živi lahko brez drugih, lepo, prijetno in brezskrbno življenje in ima lahko zavest, da je Hribarja onemogočil in v stranki provzročil razdor.

Pripomba uredništva: Nam se zdi oseba dr. Orožnova premalenkosti in preočitno nesposobna, da bi zamogla priti v kombinacijo sploh za kako važnejšo pozicijo v stranki; to potrjuje njegovo dosedanje vseskozi negativno delovanje v vseh korporacijah, kamor ga je stranka postavila. Zaradi tega se v tem oziru z imenovanim gospodom ne mislimo več pečati in le na izrecno željo priobčujemo tudi še to ilustracijo njegove naravnosti neskončne megalomanije.

Uredništvo.

Delo zveze slovenskih klerikalnih in italijanskih liberalnih poslancev v gorškem deželnem zboru.

V Gorici, 6. okt.

Včeraj se je sešel naš deželni zbor. Na dnevnem redu so bile med drugimi točkami tudi verifikacije mandatov iz skupine mest in trgov slovenskih, iz kmečkih občin na Krasi in iz slovenskega veleposestva. Verifikacije so bile prve med predlogi deželnega odbora. Ali dr. Gregorič je po končanih točkah pred temi predlogi nepričakovano predlagal, naj se izvrši razpravljanje dnevnega reda od zadnje točke v njem nazaj, tako da bodo one tri o verifikacijah zadnje. To se je zgodilo. Vse je pričakovalo radovedno, kaj se zgodi. Razvnelo so se bile pri nekaterih točkah prav živahne debate. Tako n. pr. pri točki, s katero se zahteva zvišanje prispevka laški trgovski soli v Gorici. Gabršček je predlagal, naj se preide preko te točke na dnevni red ne pa, da se jo izroči šolskemu odseku, kakor se je glasil predlog deželnega odbora. Gabršček je oziroma ustanovitev samolaste trgovske šole, za katero pa naj prispeva tudi dežela, torej tudi Slovenci. Ali kakor hitro je čutil stari Pajer, kaj misli Gabršček povedati, da utemelji svoj predlog, se mu je vmešal v govor ter zahteval, naj govori k stvari. Nastala je zmešnjava in nemir. Gabršček je govoril dalje, Pajer ga je opominjal, naj neha ter mu odvzel besedo, dasi je govoril le stvarno k svojemu predlogu. Gabršček se ni dal ugnati ter je govoril še dalje; med tem je že

dal v hruščih glavah na glasovanje predlog deželnega odbora, ki je bil preveda sprejet; vsaj konstatiral je sprejetje deželnih glav. Gabršček je govoril med šumom. Tačas je lepo počasi že poročal Berbuč o predlogu za vojake v Vrtojbi. Take reči uprižarja Pajer v deželnem zboru s pomočjo večine.

Trgovska šola v Gorici ima svoje posebno ozadje. Lahi so si izposlovali s pomočjo vlade in deželnega zbora to šolo, ki je seveda laška. Slovenci so odšli takrat z dolgim nosom, edino le po zaslugi dr. Gregoriča, ki ni hotel kar nič slišati o boju za slovensko trgovsko šolo ter je bil celo tako prijazen, da je odbil promemorio »Trgovsko-obrtnega društva« v zadevi trgovske šole, ki bi morala biti nele laška, ampak tudi slovenska. Umevno pa je, da Lahi nečesto boja proti trgovski šoli s slovenske strani v deželnem zboru; zato pa so se hitro postavili proti Gabrščku in deželni glavam mu je vzel besedo. Pomagali so slovenski klerikalci. Kakor se vidi, bodo Lahi s lahkoto dosegli povišanje prispevka za laško trgovsko šolo v Gorici iz deželnih sredstev, torej tudi iz slovenskega denarja, ne da bi Slovenci dobili za to kako kompenzacijo.

Točke dnevnega reda so šle drugo za drugo, slednjic smo prišli do verifikacij.

Najprvo je bilo na vrsti veleposestvo: dr. Franko, Rutar, Klančič. Predlog deželnega odbora se je glasil, naj se izroči volilni spisi verifikacijskemu odseku. To se je zgodilo, potem ko je našel dr. Anton Gregorič nekatero »nepostavnost«, za lase privlečene v razpravo. Po njegovi modrosti bi seveda ne bili izvoljeni omenjeni gospodje, marveč bi bili imeli mnogo manj glasov.

Dr. Gregorič je bil tukaj še nekako miren, ali zavzemati se je začel pri naslednji točki: verifikacija dr. Gregorinovega mandata. Tu je pel pesem o častnem in nečastnem boju povodom volitev ter razlagal, da se je delalo nečastno od strani narodno-napredne stranke in je vprašal, če je častno in dostojno, kakor je govoril dr. Gregorin v Dutovljah na volilnem shodu, kjer je podvrževal kritiki tudi delovanje našega deželnega zbora. O nečastnem boju je govoril Gregorič, klerikalni general na Gorškem! Kdo ne ve, kako nečastno se borijo klerikalci pri volitvah! Obveljal je Gregoričev predlog, naj se izročijo volilni spisi glede kraških kmečkih občin verifikacijskemu odseku, ki naj tudi preišče, če je ravnal Gregorin častno ali nečastno!

Nazadnje je šlo za Gabrščeka, katerega sovraži Gregorič iz dna svojega srca. Deželni odbor je moral izrecno konstatirati, da ni bilo nobene nepravilnosti pri volitvi iz mest in trgov ter tudi nobene pritožbe proti izvolitvi. Ali dr. Gregorič je začel zabavljati na Gabrščeka, ki da je nevaren človek, ki bi prišel z nožem, s pasjim bičem in z revolverjem v zbornico. Obručal se je do Lahov ter se izpozabil celo tako daleč, da je rekel proti laškim liberalnim poslanecem: »Saj ga poznate tudi Vi!« Lahi v Gorici se borijo samo proti naprednim Slovincem, ker vedo, da jim slovenski klerikalci niso prav nič nevarni. Zato so bili pa neizmerno veseli besedi iz Gregoričevih ust in radi so pritrldili njegovemu predlogu, naj se Gabrščekova izvolitev razveljavi. Prej pa še jim je bil dobro posvetil dr. Bugatte, rekoč,

da če bi obveljal Gregoričev princip, da naj je deželni zbor odloča, kdo sme vanj, kdo ne, in ne volilci, potem bi v parlamentu na Dunaju pometali ven one, h katerim spada tudi dr. Gregorič, ki delajo obstrukcije in tako onemogočajo redno delovanje parlamentarne obravnave in tako, po Gregoričevi sodbi, niso vredni biti člani zbornice.

Zveza je torej zagrešila novo politično lopovstvo, katero je brez primere. Vaška hudobija pa se maščuje in tudi ta velika Gregoričeva zloba se bo maščevala.

Pobratinstvo »Slovencev« s socialnimi demokrati.

Včasih so »Slovenec« tudi socialni demokratje prijetna in meročajna družba, kadar se namreč znajeta pri skupni lumpariji. »Slovenec« je ves srečen, da ni osamljen v napadih na Družbo sv. C. M., temuč, da so se mu novejši čas pridružili tudi socialni demokratje, ki pišejo v »Naših Zapiskih«, kakor z veseljem ponatiskuje »Slovenec«, sledeče: »Zaradi tega je tudi naravno obnašanje socialne demokracije, da vidi v »Družbi sv. Cirila in Metoda« sedaj bojno narodno šovinistično institucijo pod okriljem narod-liberalne slovenske stranke. Ta tendenca je, nad katero se izpodtikamo. In nihče naj je ne skuša utajiti, ker jo vidimo! Pokazala se je hitro po zgodovinski skupščini v Bohinjski Bistrici. Prav nam je bilo, da se je začela takrat »Družba sv. Cirila in Metoda« otrepati vpliva klerikalizma, — toda ni se znala obdržati v ravnovesju in padla je v drugi ekstrem, v liberalizem. Kakor nam je všeč ono, nam je bilo neljubo drugo. Izprva so se nekako sramežljivo zatejavali. Ko pa je »Slovenec« s svojim známim članom o »Cirilmetodariji« potegnil zavesto izpred malika, si niso drugače mogli pomagati, nego, da so priznavali opravičenost očitanja, da so liberalci, in da je družba torej v liberalnih rokah in službah. Takrat bi se voditelji družbe lahko dvignili višje, pa bi bili vzeli v roke moderno šolstvo na Slovenskem, če bi bili znali in mogli in če bi si bili upali. Tako pa so ostali na polovičarski poti, kakor vselej in povsod, in so liberalci.« — To so torej zmedena mnenja socialnih demokratov, ki »Slovenec« imponirajo ter se strinja z njimi. Ako bi se bila družba dvignila na »višje«, se proglasila za brezversko ter začela snovati svobodomiselnost šole, bi bilo socialnim demokratom in klerikalcem prav. Klerikalna bi družba ne smela biti, proti temu so socialni demokratje; liberalna tudi ne, ker bi to nasprotovalo načelom klerikalcev in soc. demokratov. Edino z brezversko, svobodomiselnost bi bili oboji bratci zadovoljni. Voditelji družbe pa niso hoteli napraviti tega veselja klerikalcem, socialnim demokratom in — vladi, temuč so ohranili družbo nepolitično, nestransko ter ohranili v njenih solah narodno in versko vzgojo, ker tak je njen prvotni program, tako zahteva državni šolski zakon, ki ga družba sv. Cirila in Metoda ne bo nikoli kršila na ljubo socialnim demokratom, klerikalcem in prečeži vladi. Dvema gospodoma ne more nihče služiti, a od družbe se zahteva celo, naj služi trem gospodom. Kako bi izgledale družbine šole, ko bi morala ustrezati vsem tem zahtevam. Za vsak razred bi morala imeti tri uč-

telje: klerikalno mamo, vzgojitelja po predpisih državnega šolskega zakona in po enega Fereerovca. Toda družba služi rajši le enemu namenu, vzgojevati narodu slovenskemu našo dečo v ogroženih krajih na narodni in verski podlagi po veljavnem državnem šolskem zakonu. Ako pa hočeje socialni demokratje in klerikalci imeti drugačne šole, naj izposlušajo spremembo veljavnega državnega šolskega zakonika. Sicer pa imajo socialni demokratje najmanj povoda, se zadirati v družbo sv. Cirila in Metoda. Njihovi prispevki za družbo so podobni ničli, a družba vključuje temu vzgaja v svojih solah do 90% delavskih otrok, med temi znatno število otrok socialnih demokratov. Ker družba ni politična, temuč humanitarna, zato nikjer ne vpraša kakšnega političnega naziranja po starši otrok. Sodrugi v Trstu, ki so veliko hvale dolžni družbi sv. Cirila in Metoda, se bodo lepo zahvalili ljubljanskim zmedencem okoli »Naših Zapiskov«. »Slovenec« pa je zopet pokazal, da mu je vsako sredstvo dobro došlo za njegove hudobne napade, tudi če ga privleče na repu sam t t t Bitru.

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij Kokalj
XXVI.

Kazniva dejanja glede na pomorsko plovstvo.

Kakor kaže že naslov, našli bomo v tem poglavju popolnoma nova kazniva dejanja, torej taka, katerih do sedaj veljavni kazenski zakon, izvemši brezpomembno določilo § 336 črka b kaz. z., ni poznal. Da je načrt smatral potrebnim, da obravnava v posebnem poglavju na pomorsko plovstvo se nanašajoča kazniva dejanja, je več ali manj odsev naših notranjih in vnanjih političnih odnosov. Po naši ljubi Avstriji se je v zadnjih letih začelo veliko gibanje za ustvaritev mogočnega avstrijskega brodogoja in se ustanavljajo tudi podružnice takozvanega »Flottenvereina«; vsaj se je celo prva taka podružnica ustanovila tudi že na Slovenskem in naši svetovnoznani Postojni gre čast, da v tem oziru prvič na Slovenskem. Ni se torej čuditi, da je to gibanje zavalovalo tudi v naš načrt in tukaj rodilo ona, pomorskega plovstva se tičoča kazniva dejanja, o katerih hočemo takoj nekaj več spregovoriti.

Načrt nam je pa ustanovil devetero kaznivih dejanj glede na pomorsko plovstvo. Ta kazniva dejanja so pa: morski rop, provzročanje pomorske škode, zanemarjanje pri preskrbljevanju morske ladje z živžem, ogroženje pomorskega plovstva, kršenje dolžnosti pri pomorski opasnosti, upor na pomorski ladji, ubeg iz pomorske službe, zloraba oblasti s strani predstojnika in kršenje dolžnosti z ozirom na ladijne listine.

Kaznivo dejanje morsk. ropa je pa tedaj podano, ako kdo uporabi silo ali grozi s takošno silo, da bi se na odprtem morji polastil ladje, njegova blaga ali pa na ladji se nahajajoče osebe. To kaznivo dejanje se kaznuje s težko ječo od 1 do 20 let. To kaznivo dejanje pa zagreši tudi oni, ki oboroži ali poveljuje tako ladjo, ali ki službuje na taki ladji, kateri je namen izvrševanje morskoga

Mina.

Roman; spisal A. P. Rušič.
(Dalje.)

Ko sta se Carlutti in Mina vrnela iz restavracije, kjer sta zavzila obed, je rekla Mina:

»Pojdiva na ono stran reke in v dvored. Ob vodi je tako lepo! On je molčal in mehanično se je premikal ob njeni strani. Ker je bil zelo sit in je le težko dihal, je bil povsem brez miselnosti in ni ničesar razumel o ženskih modnih toaletah, ki so se šopirile v izložbah in o katerih je Mina celo pot čebljala.

Ko sta pasirala široko ulico, v kateri je stanovala po zimi ločena Carluttijeva žena, se je on nehote ozrl na okna prvega nadstropja. Pri tem se mu je zazdelo, da se je nekdo hitro obrnil proč in zdelo se mu je, da so se v solnčnem blesku zasvetili paočniki. Korakal je povsem miren dalje in ko je bila Mina že skoraj doma, mu je nenkrat prešinila hudobna misel glavo.

»Kdo je bil to?« se je vprašal in se spomnil, da je bilo tisto okno drugi skoncema hiše. Postalo mu je neznočno vroče in hotel je nazaj, toda poleg sebe je videl Mino. Šel je torej z njo dalje.

»Torej... tako! Prav dobro! En dokaz več... in ta dokaz moram imeti danes zasiguran.« je mrmljal sam zase. Mina ga ni razumela in ker je bila vajena, da on časih polglasno govori sam s seboj, je molčala.

Pri hišnih durih se je Carlutti

poslovil, rekoč da jo poseti pod večer, ker ima sedaj nujne opravke.

Ona se je nasmehnila in nasmehnil se je tudi on, kakor se nasmehne človek v spanju.

Marte zopet ni bilo doma ko se je Mina vrnila od kosila, in v sobah je bilo prazno; temota je vladala v stanovanju. Mina je sedla na divan, se igrala s solnčnikom in zehala. Zahrepenela je silno po ženski družbi. Spomnila se je svoje dobre prijateljice Pučanove in sklenila je, da jo obišče. Popravila si je obleko in se napotila proti predmestju.

Šla je počasi. Iz nekaterih delavnic so prihajali že delavci, zakajeni in s pobešenim telesom, pušči iz kratkih pip.

»Kakšno je to življenje?« je mislila, opazujoča ta izžeta telesa in vseleča se, da se je sama iznebila tega trpljenja. Spomnila se je na Trebarja in mrzlo je gledala po ljudeh, ki so imeli še mokre lase in na novo surovo počesane.

Pučanova je stanovala v veliki starinski hiši s staromodnimi slikarjami. Po nizki, plesnivi veži, kjer je bil zid moker se je prišlo na kameno dvorišče. V sredini dvorišča je bil napravljen velik lijak, kamor so stranke, stanujoče v hiši, izlivalce pomije. Med kamenjem je poganzjala trava, kar je bilo za estetično oko močno žaljivo. Iz tega dvorišča so vodile lesene, navpične stopnjice na dolg hodnik, na katerega železni ograji se je sušilo perilo. Tu je imela Pučanova v najemu precej obsežno

stanovanje in zapuščen vrt za hišo. Pučanova je bila doma, ležala je na postelji in kadila cigareto. Ko je vstopila Mina, je Pučanova vstala in odložila cigareto na pepelnik, ki je stal na nočni omarici. V sobi je vladal pust vzduh. Po zidu je bilo obešeno vse polno ženske in moške obleke in predali raznih omar so bili na pol odprti. Zid je bil grdo zelenkast in vsled vlažnosti je odstopal fanir od mebljev.

»Daj, pridi sem!« je hitela vesela Pučanova, Mina jo je dvakrat zaporedoma poljubila.

»Glej, ljubljena Mina, kakšno gnezdo sem si izbrala. Nič lepega ni pri meni, toda jaz sem se te staromodnosti in starine tako privadila, da jo ljubim.«

Mina je pobrala neko cunjjo za vratni, obrisala stol in sedla.

»Veš, zahotelo se mi je po tebi!« Vzela je ponudeno cigareto in vžigalice ter si zapalila.

»Saj dovoliš?« vprašala je ironično.

»Tebi seveda, ampak samo tebi!« je dovolila s prav čakim naglasom Pučanova.

Pripovedovali ste si vse možne dogodke. Vsaka je hotela povedati vse in tako sta časih govorili obe hkratu ter končno bušili v smeh.

»Torej pusti me, da se izklepečem!« je rekla Mina.

»Toda tudi ti dovoli meni kakšno pavzlo!«

»Ah, tebi je tako lepo, a meni tako grdo!«

»Ali nisi srečna s Karinom?«

»Srečna? Kaj se to pravi? Imam ga rada, toda on je prevelik omahljivec. Več moškega in manj ljubezni bi rada pri njem. Tako pa je vse kakor hočem jaz in to mi ne ugaja. Mož mora biti bolj odločen, več volje in moči mora imeti. Časih ga hudo dražim, da ga razjezim, toda od sedaj se mi ta nakana še ni posrečila.«

Čudne pojme imaš. Mislim, da je Karin dober mož. Čakaj, hočem te o priliki zagoziti!

Pučanova se je tej grožnji smejala od srca.

»In tebi?«

»No! Carlutti ni slab človek, toda moti me to, da nisem z njim poročena. Zelo rada bi to. Časih mislim o tem in postanem žalostna. Potem pa tista pravda. Veš, s svojo ženo se pravda še sedaj. Kakor mi je pravil, je res grdo delala z njim. Vedno je bila hiša polna oficirjev in on sovraži armado. Enkrat jo je zalezal z nekim lajtnantom. Jaz ga vedno prosim, naj se poravnava z ženo in ji plača odškodnino. On pa se brani. Pravi, čemu bom še plačeval to...«

»To je njegova zadeva!« reče Pučanova, ki je doslej resno poslušala in je nakrat bušila v smeh. Domislila se je sledeče dogodbe, katero je povedala.

»Nek gostilničar ni imel otrok s svojo ženo, četudi si jih je zaželel. Pri njem pa je služila brhka natakariča. Neko jutro govori gostilničarka možu: »Ljudje govore, da pri naši Rezi ni vse v redu.« »To je nje-

na zadeva«, odgovori on. A ona dé nato: »Pravijo, da jo je Bog blagoslovil.« »To je božja zadeva«, odvrne na kratko on. Žena se je ujezila in je udarila z ного ob tla. »Jaz pa takih stvari ne trpim!« Mož jo je postrani pogledal in rekel: »To je pa čisto tvoja zadeva!« Žena se razsrdi še bolj in zakriči: »Toda ljudje pripovedujejo, da si ti očel!« »To je pa moja zadeva«, reče mirno zopet on.

Obe ste se smejala.

»A kje je Karin?« je vprašala Mina končno.

»O tega že delj časa ni doma. Šel je v Primorje v službenih zadevah.«

»Torej pojdiva na izprehod!« Mrak je že padel v sobo in zunaj po mestu so se že prižigale svetilke. Dami ste šli po glavnih ulicah, držčese se za roko.

»Jaz grem k večerji!« je dejala Pučanova.

»Kam?«

»V kavarno na belo kavo. Kadar ni moža doma, zelo stradam. Ne da se mi, da bi sama zapravljala njegov denar.«

»Taka skopuška si postala! Kdo bi si mislil. Torej pojdi, eno uro imam še časa.« je rekla norčavo Mina in se spomnila, da bi ona, neporočena žena, bila pač nerodna, če bi se v tem oziru strinjala z Pučanovo.

Ko ste stopili v kavarno, je bila skoraj prazna. Nekaj ljudi se je dolgočasil o časopisi in nekaj jih je skakalo okrog biljarda.

(Dalje prihodnjaj)

ropa. V tem slučaju zadene krivca kazneni ječe od 1 do 5 let, ali lahke ječe od 6 mesecev do 5 let.

Drugo kaznivo dejanje je pa provzročanje pomorske škode. To kaznivo dejanje pa zakrivi oni storilec, ki provzroči, da se potopi morskaja ladja. Takega storilca naj se kaznuje s težko ječo od 5 do 20 let, ali z dosmrtno ječo. Ako je pa kdo spravil pomorsko ladjo v tako stanje, da ni več sposobna za plovstvo ali ako jo v takem stanju uporablja za plovstvo, zapade kazni težke ječe od 2 do 5 let. Ako je pa imelo poslednje dejanje za posledico smrt kakoga človeka ali ako se je s tem dejanjem spravilo veliko ljudi v opasno stisko, potem je izreči kazen težke ječe od 5—20 let ali pa kazen dosmrtno ječe. Ako je pa kdo eno ali drugo ravnanje navedenih kaznivih dejanj zagrešil iz nemarnosti, potem naj se ga pa kaznuje z lahko ječo ali zaporom od 4 tednov do 3 let. Poslednja kazen se nam zdi nekoliko premala in to z ozirom na strašne posledice, ki jih lahko rodi taka nemarnost. Vsled tega želimo in tudi zahtevamo primerno zvišanje in tudi poostrežev te kazni.

Kaznivo dejanje zanemarjenja pri preskrbljevanju pomorske ladje z živci je pa tedaj podano, ako je kdo iz nemarnosti ustanovil nevarnost za zdravje na pomorski ladji se nahajajočih oseb s tem, da je kršil svoje dolžnosti preskrbeti ladje z živci. Takega storilca naj se kaznuje z lahko ječo ali zaporom od enega tedna do enega leta. Ako je pa imelo dejanje za posledice težko okvaro na zdravju pri več ljudeh, potem naj pa zadene krivca kazen lahke ječe ali zapora od 4 tednov do treh let.

Kaznivega dejanja ogroženja pomorskega plovstva se pa pokrivi oni, ki ogrozi pomorsko plovstvo s tem, da odstrani ali napravi nepopoln varstvo pomorskega plovstva napravljene znake, da v svrhu zmote namesti napacen znak ali da opusti nameščenje znaka. Ako je storil to storilec namenoma, naj se ga kaznuje s težko ali lahko ječo od enega do deset let. Ako je storil to iz nemarnosti, naj ga zadene kazen lahke ječe ali zapora od 1 tedna do 1 leta. Pripomnimo, da se tudi tukaj načrt po nepotrebnem ponavlja. Oni pomorski, ki je ustanovil nevarnost za pomorsko ladjo, njeno blago, ali za na ladji se nahajajoče ljudi, s tem, da se iz nemarnosti ni ravnal po onih predpisih, ki so bili izdani v varstvo pomorskega plovstva, zapade kazni lahke ječe, ali zapora od 2 tednov do 2 let.

Kaznivega dejanja kršenja dolžnosti pri pomorski opasnosti je pa kazni oni pomorski, ki ni priskočil na pomoč ladji, nahajajoči se v pomorski opasnosti, na nji se nahajajočim ljudem ali onim, katerih ladja je nesrečnica, da si bil to lahko storil brez resne nevarnosti zase, ali druge, ali lastno ladjo. Kazen za to kaznivo dejanje je pa lahka ječa od 2 tednov do 2 let.

Kaznivo dejanje upora na pomorski ladji pa zagreši oni pomorski, ki prisili na pomorski ladji svojega predstojnika, da izvrši ali opusti kakšno službeno opravilo. Takega storilca pa zadenejo ravno iste kazni, kakor one osebe, ki so delale silo osebno v javni službi. Ako je pomorski predstojnik svojemu predstojniku s silo izkoreninil tuzemskega pristana, naj ga zadene kazen težke ječe od 1 do 5 let, ali lahke ječe od 3 mesecev do 5 let. Ako je pa pomorski na pomorski ladji skupno z enim ali z več tovariši spovedal predstojniku pokorščino, naj se ga kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let. Če pa pomorski na pomorski ladji ni ubogal takega povelja, katero je izdal predstojnik v svrhu, da reši življenje drugih ali ladje, potem zapade kazni lahke ječe od 2 tednov do 2 let. Nasvovatelj in ječe je pa kaznovati s težko ječo od 3 let, ali z lahko ječo od 4 tednov do 3 let. Oni pomorski ali potnik, ki na odprtem morju dela silo v pomorski službi, ali jim je bilo s takojšnjo uporabo sile v nameri, da bi se polastil ladje, njenega blaga, ali na ladji se nahajajoče osebe, se pa kaznuje s težko ječo od 2 do 5 let.

Kaznivo dejanje ubega iz pomorske službe pa zagreši oni pomorski, ki pobegne iz te svoje službe in naj se ga tedaj, če je s tem svojim dejanjem ustanovil nevarnost za ladjo, njeno blago, ali ljudi, ki so se na nji nahajali, kaznuje z lahko ječo od 1 tedna do 1 leta.

Kaznivo dejanje zlorabe oblasti na strani predstojnika pa zagreši oni predstojnik na ladji, ki v pomorski službi mu pristojno oblast na kvar kakor na ladji se nahajajoče osebe na nezakonit način zlorabi. Takega predstojnika naj zadene kazen lahke ječe ali zapora od 1 tedna do 1 leta, ali denarna kazen od 50 do 4000 K.

Kot poslednje kaznivo dejanje v tem poglavju pa najdemo kršenje dolžnosti z ozirom na ladjine listine. To kaznivo dejanje pa zagreši oni po-

morščak, ki pri izvrševanju svoje službe v predpisani ladjini listini povsedeči neresnično dejstvo, napravi pretvorbene listine te vrste, ali priidno ponarejeni, kakor tudi oni pomorščak, ki predpisano ladjino listino, ki mu je v njegovi službi zaupana ali dostopna, uniči, na stran spravi, ali tako poškoduje, da je zmanjšana njena dokazna vrednost. Takega storilca se pa kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let.

Glas iz Vinice.

Kakor se govori, je slavni deželni odbor se najel 300 delavcev in jih odločil k delu za »Polanske ceste«. Ceste baje že delajo.

Deželni glavar pl. Suklje, dokler je namreč kandidiral, se je vozil na Vinico in nje okolico, delal nam, kakor tudi Adleščanom in drugim obljube, kar se je dalo, ali dal ni nič. Tudi deželni finančni minister je pripeljal svoje žegnane kosti v naš kraj, imel cele vreče obljub, ali storil zopet ni nič.

Kolikor je nam znano, je občina Vinica prosila slavni deželni odbor, da se popravi cesta Preloka-Adlešče in sicer s pomočjo dežele in okraja. Ta poprava je prepotrebna za ves okraj.

Ali slavni odbor je kratkoma odbil prošnjo in rekel: »delaj si občina cesto sama!« — Kje je pravičnost?

Kako pride preko 200 davkoplačevalcev do tega, da morajo vedno in vedno le plačevati, dobiti pa nič.

Ceste »Polanske« bode stale preko 185 tisoč kron. Od te svote bode prišlo samo na črnomaljski okraj preko 123 tisoč kron v plačilo. Tedaj seži, mirno, dobro in verno ljudstvo zopet v žep in daj, daj, drugače pride rubežen.

Mi sicer nismo »Polance« na tej stvari prav nič nevoščljivi, vendar moramo pa pravičnost najodločneje zahtevati.

Pri viniškem mostu je majhen, ali hud klanček; tu se je že marsikateri občutna nesreča pripetila. Inženirji, stari in mladi, hodijo že 26 let, ta klanček merit in občudovat, pa tudi klinca zabijati, pa vendar še stoji neizpremenjen. Čakal bode prihodnjega stoletja. V tem času, so rekli gospodje občudovalci, se ne sme nobena nesreča več pripetiti.

Gospod pl. Suklje in minister Lampe, kaj pravita k temu; saj sta ga gledala?

Davkoplačevalci občin: Vinica, Vrh, Adlešče, posebno pa vi zapušteni Bojančani, Ziljani in Preločani, vendar se iz vašega trdnega plačja enkrat zdramite, ker le in le plačujete ogromne davke za državne, deželne in okrajne ceste, in še drugim občinam zidate nove gladke ceste, katerih dobrot pa ne uživajte, pač pa morate rabiti pota, katera so pogibljena in popolnoma nepristopna, tako, da vam je treba kot kristjanom vedno prej kes obuditi, predno se na njo podaste.

Sedaj so volitve pred durmi. Gospod Jare et Comp. Vam zopet vse obetajo — Jare tudi sekire — kakor so vam že celih 35 let obetali, ali žalibože, da ta človekoljubna, hinavska, čez vse mere napredna klerikalna stranka, za katero že 35 let kinaste, tudi zaneprej nič dala ne bo in rekla: »Bauer, du brauchst nichts.« Vi, klerikalci, pa čujte: Voliteli občine Vinica, teh je pač največ v črnomaljskem okraju, so bili najugodnejši pristaši slepote vaše, ali vsaka mera do vremena, bogme, hočemo tudi mi spregledati in za vaše, za nas storjena in pravična dela vam zahvalo izreči in to na dan volitve! — Živio Gangli!

Sokol v Radečah.

Pomemben in krasen dan je bila pretekla nedelja za naše precej spanju udane tržane. Ze rano je solnce v vsi svoji lepoti posijalo na naš lep trg, pozdravljajoče ga k vzbujenju. In vzbudil se je! Takoj v zgodnjih urah je bilo opažati nekako živahno gibanje in veselo razpoloženje. Brez vika in krika so se zbirale na trgu gruče, ki so se razgovarjale o pomembnosti dneva in kritikovale z ostrimi besedami počete naših klerikalcev, posebno še ono našega nad vse vzvišenega župana in njegovega — kakor ga je zadnjič vaš dopisnik imenoval — »lajzbardarja«. Ne samo, da ni hotel dati naprednemu gostilničarju dovoljenja za godbo in ples, osmelil se je celo prepovedati razobešanje zastav in našim domačim dekletom, da bi goste sprejela s cveticami. Seveda se je prešlo preko takih kozlarj s posmehom.

Dasi so naši klerikalci z vsemi jim možnimi in njim lastnimi sredstvi delali na udušitev, in ko se to ni posrečilo, na ugonobitev sedaj razširjene sokolske ideje, je ustanovni občni zbor najmlajšega »Sokola« vendar prekrasno uspel. Od vseh strani so prihitali Sokoli bratskih

dravcev med nas, da nas okropijo v tem težkem boju in nas navdušijo na še agilnejši boj. Kolikor je bilo pripravljalmu odboru mogoče, je tudi vse dole brate - goste pozdravil pred vhodom v trg.

Ob 3. popoldne so prikoralali vsi bratje skupno v dvorano hotela »Gmeiner«, kjer je imenom pripravljalmu odboru otvoril br. E. Est ustanovni občni zbor telovadnega društva »Sokol« v Radečah. V svojem otvoritvenem govoru je pozdravil v prvi vrsti zastopnike bratskih društev iz Ljubljane, Litiče - Smartnega, Mokronoga, St. Janža, Zagorja, Trbovelj in Rajhenburga, kakor tudi vse domačine, ki se niso zbalii priti na občni zbor, ter bodoče naše Sokole. V navdušenih besedah je orisal začetek in razvoj našega »Sokola«, ki se ima tudi »Čuku« precej zahvaliti za svoj porod in procvit. Prešel je slednjič tudi na sokolsko delo in idejo v splošnem. Razvil nam je prav poljudno pomen in pa cilj »Sokola«. »Zmagali ste sedaj na zunaj, toda za tem imate še borbo vsak s seboj. In ta borba, to je sokolsko delo. Obilo dela vas čaka, toda ne ustrašite se ga. Pogumno naprej z delom k ogromni narodni zgradbi.« V srec so segle njegove besede vsakemu udeležencu; o tem je pričal buren aplavz in ovacije, ko je končal.

Nato so se vršile volitve. Izbrani so možje in fantje, katerih imena nam že pričajo, da ima sokolska ideja v Radečah globoke korenine, da bo lahko kljuboval novoustanovljeni Sokol vsem oviram in zaprekam. Izid volitev je ta - le: Starosta br. F. Mavrin; podstarosta br. A. Polanc; načelnik br. Ivo Nadu; odborniki: br. A. Moser, Rob. Lindtner, Al. Klofutar, Fr. Hmelj, Fr. Uli, Iv. Jazbec, Ant. Brezovšek in Fr. Zahrastnik. Preglednika sta br. Iv. Vozel in Dore Küssel.

Po končanem sporedu so se še slišale marsikake vzpodbujevalne besede, izmed katerih omenjamo one br. Smrtnika iz Celja. Navduševal je nove Sokole k delu in zopet k delu; kajti v delu je naš spas. Njegovim navduševalnim besedam je sledilo dolgočrajno ploskanje.

Po končanem občnem zboru so odšli udeleženci, katerih je bilo tako število, da so prostorno dvorano do zadnjega kotička zasedli, ter so morali se pred vhodom stati, na štajersko stran v gostilno »pri Petričiču«, kjer se je nato vršil animiran bratski zabave večer z godbo in plesom do pozne ure. Doma nam niso dovolili, šli smo k sosedom, a preprečiti zabave nam niso mogli. Capito g. Rižnar?

Bratskim društvom, ki so morala že zarano na večer odhajati od nas, kličemo: Ne zabite nas, prihitite zopet med nas ob prvi priliki, ko vas bodem klicali, sprejeli vas bomo tem prisrčneje. Na zdar!

Tako je tedaj potekel prvi sokolski dan v Radečah, dan, katerega so na vsak način hoteli naši nasprotniki črtati iz pratike. Urezali so se, zadeli so na družinski pratiko.

Ti, radeški »Sokole«, pa dvigaj svoje peroti in dvigni se v zrak, ter čuvaj, kar imaš pod svojim okriljem. Na zdar!

Ljubljanski pastor dr. Hegemann kot izposojevalec denarja.

Ze včeraj smo med brzojavkami omenili afero, katere pozorišče je New York in v katero sta zapletena ljubljanski protestantovski župnik dr. Otmar Hegemann in grof Gvidon Auersperg, ki je v Ljubljani tudi dobro znan. Grof Gvidon Auersperg je pred leti priobčeval v nemških listih, zlasti v »Grazer Tagblattu« članke, v katerih se je izigraval za najradikalnejšega nemškega racionalca. Da še bolj dokumentira svoje pangermansko mišljenje pred javnostjo, je dal slovo katoliški veri ter prestopil v protestantizem.

To se je nam zdelo potrebno omeniti, da se bo laglje razumela afera, o kateri bomo govorili.

Meseca marca tega leta se je pojavil v New Yorku mlad mož, ki se je predstavil kot grof Auersperg in baron ZuZenberski. Nasproti častnikarjem je izjavil, da je lastnik in posestnik več kakor 100.000 oralov zemlje ter pripomnil, da ima na svojih posestvih 5000 podložnikov.

Poizvedbe so dognale, da je grof sin ubožanega grofa Ervina Auersperg. Predno se je odpravil v Ameriko, je prestopil v protestantizem ter si izposodil za svoje potovanje od protestantskega župnika v Ljubljani dr. Otmarja Hegemanna 30.000 K. V varstvo tega posojila je zastavil svoje pravice do dedščine po svoji materi, ki je bila internirana v nekem sanatoriju. Mlademu grofu, ki duševno najbrže ni popolnoma normalen, je nemara zgodba o »dolarske princezi« zmešala možgane, zato se je napotil v Ameriko s

trdnim prepričanjem, da mu bodo tamkaj »dolarske princeze« kar frčale v naročje in da se v najkrajšem času bogato oženi. Prišedši v New York je padel v pesti nekega Karla Weissa, ki se je nazival doktorja, ter se je nastanil v hotelu dvomljive vrste, kjer je imela glavno besedo žena imenovanega Weissa. Tu se mu je pridružil bivši dunajski odvetnik in občinski svetnik dr. Walter Briggs. Grof Auersperg je hotel v New Yorku igrati veliko vlogo, ker pa se je izvedelo, da stanuje v obiskurni hiši in da občuje za imenovanim Židoma, so mu vsi pošteni ljudje zapirala vrata. Grof Auersperg je kmalu postal predmet zasmeha v vseh newyorških listih, to tem bolj, ker je imel neprestano ostre konflikte z avstrijskim konzulom Huberjem. Od tega je namreč zahteval, naj ga vpelje v najodličnejšo družbo ter ga predstavi tudi predsedniku Združenih držav Taftu. Ker le-ta tega ni hotel storiti, se je grofič pritožil proti njemu na avstrogrškega poslanika.

Ko sta imenovana Žida Weiss in dr. Briggs grofu Auerspergu izvabila 30.000 K, je ostal na suhem.

Obrnil se je znova na pastorka dr. Hegemanna v Ljubljani, ter ga prosil za novo posojilo v znesku 20.000 K. Pisal je pastorku, da je že zarocen in da bo svoj dolg poravnal z denarjem bodoče svoje žene. Pripomnil je, da je o zaroki treba čuvati tajnost in sicer z ozirom na ameriško javno mnenje, ki je nasprotno temu, da bi se »dolarske princeze« možile z evropskimi aristokrati. Da bi stvar bila bolj verjetna, je pisal dr. Hegemannu tudi gori imenovani Weiss. V tem pismu se je Weiss podpisal za doktorja in za predsednika prvih avstrijskih društev v New Yorku ter pod častnobesedozatrjeval da so vse grofove navedbe resnične.

In brilihtni pastor dr. Hegemann je šel na te limance ter poslal denar — brez dolžnega pisma.

Z denarjem vred je dr. Hegemann poslal grofu Auerspergu pismo, v katerem ga poziva, naj mu pošlje dolžno pismo takoj po sprejemu denarja. Toda dolžnega pisma ni bilo in ni bilo.

Hegemannu so se jele odpirati oči in postal je nervozen.

Brzojavil je v New York: »Ako mi nemudoma ne pošljete dolžnega pisma, bom uvedel proti vam kazensko zasledovanje radi sleparstva.« Druga brzojavka se je glasila: »Ako mi ne pošljete takoj dolžnega pisma, bom povzročil v newyorških listih napade na vas radi »hoehstaplerstva.« Ker vse brzojavke niso nič izdale, se je pastor dr. Hegemann končno odločil ter vložil pri sodišču v Ljubljani proti grofu Gvidonu Auerspergu tožbo radi dolžnih 54.000 K in radi podpisa dolžnega pisma.

Ker je med tem dne 11. julija umrla Auerspergova mati, ki je zapustila okrog 40.000 K, bo dr. Hegemann vsaj deloma prišel do svojega denarja.

Neki ameriški žurnalista se je o aferi razgovarjal z dr. Briggsom. Leta je izjavil, da si je dal dr. Hegemann zavarovati 4000 K za posojilo grofu Auerspergu in da je on — dr. Briggs — po sprejemu dr. Hegemannovih brzojavk takoj brzojavil svojemu odvetniku v Ljubljano: »Dr. Hegemann grozi s častnikarskimi napadi radi »hoehstaplerstva«. Vložite takoj proti njemu tožbo radi razžaljenja časti, izsiljevanja in oduševstva.«

Kako se je nadalje razvijala ta afera, nam ni znano, vsekakor pa bomo podrobno še izvedeli ter o njih poročali. Zanimivo bi bilo pred vsem vedeti, čigav je denar, ki ga je župnik dr. Hegemann posodil grofu Gvidonu Auerspergu?

Da bi bil pastor dr. Hegemann osebeno tako premožen, da bi lahko posodil 50.000 kron, je skoro neverjetno.

Od kod je potem denar? Ali ga je posodila protestantska cerkev na občino ali morda celo »Kranjska šparkasa«?

To nas na stvari najbolj zanima!

Dopisi.

Iz Velike Loke. Odgovor »Laziljubovemu« dopisniku s Čateža. Razkoračil se je čateški fajmošter, malo zanosljaj, kakor kak poljski Žid, sedel na svojo stolico, ter z nje, kakor Mojzes z gore Sinaj povedal svojim backom in baculjam nekakih šest, namesto deset zapovedi. Lep dopis in povse vreden svojega »kunštnega« očeta. V dopisu ni nič drugega, kakor šest laži. Vidi se, da take vrste ljudje vse le z lažjo opravijo in se zahtekajo le k laži, tej moči teme, ker se boje luči in resnice. Šest resnic je katoliški dopisnik pretvoril prav po ligurijanski metodi v šest laži. Prav bi torej bilo, ko bi bil čateški učejnjak zapisal, da je to le šest golih resnic, ki pa klerikalce bodoje-v oči, kakor svetloba »Čuka«. Kako je z volilnimi imeniki, kjer so gospodarji klerikalci, je pač vsakdo. Drže se načela, da goljufija na katoliški podlagi ni greh. Prva resnica je to, kar smo o imenikih že poročali. Kar so

pa tiče požarne brambe, bodite go spodje z blagoslovom ali pa brez njega le lepoto tiho o tisti občinski podpori in o milodarih. Naprava je občekoristna in vsakemu v pomoč. Kolikor je pa dala občina podpore, je v primeri toliko, kolikor da kak sit in rejen, ali pa suh fajmošter revežu miloščine. Za milodare pa nismo tako beračili in pritiskali, kakor ponekod fajmoštri pri bери. Mi smo pa prosili za vse in ne samo zase. To je človeško — ono pa oderuško. Radovedni smo, če čateški fajmošter pri pobiranju bere ne obleže tudi liberalcev in če ne mara njihovega žita in vinča? Kako je z mlekarjo, bomo v kratkem videli. Zato pa jim je toliko na tem ležeče, da bi spravili le svoje kimovec v občinski odbor, da bi potem občina plačevala ogromne stroške in primanjkljaj. Naš Tone pa redi celo krdele prasičev s tistim mlekom in pomaga s svojo posvečeno roko mrjarscu pri oplemenitvi. To mu prav pristoji. Pa kaj se hoče! Akademično mora biti človek izobražen tudi za svinjerejo in ceglarijo. Da smo zamenjali v zadnjem dopisu Oblaka s p. n. Povšetom, to slednjemu strašno dopade. Tožaril se je Oblak, a stroške bo plačala pa cerkev, kajne Tone? S tem bodo farani zopet za lepe kronce oškodovani. Navivni Povše pa še povprašuje, kdo je kriv tiste tožbe? No, no, le počasi, saj itak sami predobro veste in poznate svojega skopega sobrata, ki ni privoščil nadočiteljtu niti gnoinice, ki je tekla na šolski svet. Prav svetopi-semiski sosed in velik ljudski prijatelj! Kako je pa bilo pri občinski seji, smo pa že zadnjič poročali. Dodamo le še, da je bil čateški cegljar takrat, kot je njegova sveta navada, zelen od jeze. Ako navedemo še, da niti njegovi podrepaniki niso hoteli glasovati v »korist« občine, smo povedali vse. Povše pa pri tisti seji ni le poudarjal, kakor pravi »Laziljuba«, ampak je v resnici udarjal s svojo ceglarsko pestjo ob Gorčevo mizo. Kaj ne, kmečki prijatelj!! Zdaj si je pa p. n. Henrik napisal še malo samohvale, ki pa malo preveč smrdi. S tem se p. n. g. kandidat priporoča za občinske volitve. E, Henrik, če nimaš drugih zaslug, bo žalostna! Hranilnica — hm? Kam pa je že dala kak vinar za občekoristne naprave. Niti toliko ne koristi Čatežanom, da bi plačevala najemnino od tiste hiše, kjer je opekarna. Župnik pa je hotel faranom naložiti kar 25% in bi bil storil tudi to sam in »zastonj«, samo da bi bila potem hranilnica lepo plačala tega kmečkega prijatelja. Količko pa vam daje posojilnica plačila? Tudi mlekarja je molzna krava za oba častita sobrata, da leto redita svoje pujske z odpadki, kmetom pa plačujeta mleko po 8 vin. Kar se pa tiče selitve nadočitelja Potokarja, ste pa tisto ravno vi zakrivilii, vi katoliški duhovni, ki se trkate na prsi, da odpustite svojemu bližnjiku. V ste hoteli, da se je selil in da plača dežela te stroške, vi, ljudski prijatelji in farizejski hinaveci, ki slepote ljudstvo, da je nadočitelj vzrok te selitve. Fej, sram vas bodi! Koliko je pa Potokarjeva oprava vredna, vam prav malo mari. Učiteljske plače ne zmorejo tega, da bi si napravljali tako opravilo, kakor je »častiti« svojim kuharicam. Kje si bo učitelj dovolil tako razkošje, kakor naš Tone, ki kakor pravi njegova mati, kar celega mrjarsca, ali pa teleta skuha in ga spravi. Samo ta naprava za pospeševanje požrečnosti ga je stala menda čez 1000 K. Čateški fajmošter pravi, da je stal voz do Loke 30 K! Kje pa je nalaganje in izkladanje in drugo? G. Henrik, koliko pa stane ena maša na Zaplazu? Štiri krone za četrto ure boda!! Ali ni to oderuštvu? Tu se pa vam ne smilijo kmečki žulji, ker gre za vašo bisago, ki je brez dna. Bog nas varuj takih prijateljev, ki nima-jo nikdar dosti! Čatežanom ste tudi vzeli pesek, da iščete v njem zakladov, ki jih molji ne snedo in tatovni ukradejo. Kaj je vaša plača, stolnina in bera res tako majhna, da ne morete živeti, ko imate še zraven »zastonj« hranilnico in hlapecu? Tako smo vam danes predstavili tega kmečkega prijatelja za svoj žep, ki kandidira v občinski odbor. In take ljudi, ki sede in čepo v denarju, ki vam dražijo maše, napravljajo s svojo zgago stroške, preganjajo njim ne-ljube učitelje, ustanavljajo razna hujskaška društva, imajo mlekarne in opekarnе, ki so nasprotniki kristnim društvom, ki imajo v sreih le srd in sovraštvo, ki ljubezni do bližnjega ne poznajo, ljudje, ki ne iščejo, kakor je dejal naš Izveličar, le nebeškega kraljestva, kakor jim veleva njihov poklic, temveč le dobiček in posvetnih zakladov — takih ljudi mi ne bomo volili in tudi onih ne, ki jim slepo sledijo. Možje voliteli, združite svoje glasove za resnično kmeč-ke prijatelje in ne za nikdar site pijavke!

»Slovenski Narod« izhaja dnevno dvakrat.

Dnevne vesti.

Nepoštenu poročanje. Poslanec dr. Triller je v četrtkovni seji deželnega zbora pri debati o mestnem statutu opozarjal na veliko krivico, obstoječo v dejstvu, da bo zamogel deželni odbor meje ljubljanskega mestnega pomenja poljubno razširiti ter tako umetno ustvariti na tisoče volivcev, bivajočih izven mesta v sosednih vaseh, ki nimajo v mestu in na mestu nobenega drugega interesa, kakor ta, da čim boljše in dražje prodajajo mešanom svoje hišne in poljske pridelke. To je vse — in s konstatiranjem te resnice dr. Triller gotovo ni nikogar žalil, ker ima vsakdo pravico, da čim boljše razpeča svojo stvar. Slovenec pa jevsvojem poročilo o dotični seji zgoraj navedeno čisto nedolžno in pravilno argumentacijo poslanca dr. Trillerja označil: "masno tiskanimi nadpisom: »Doktor Triller psuje ljubljanske okolišane« in poslancu dr. Lampetu po-laga v usta izrek: »Dr. Triller je tr-dil, da kmet odira.« Napredni poslanci teh besed niso slišali, kajti si-ecer bi jih gotovo ne bili molče kviti-rali, in mi ne verjamemo, da bi se našel v deželnem zboru poslanec, ki bi se drznil tako infamno pačiti in zavijati resnico. V dostojnem parla-mentu bi tak človek niti eno uro več ne bil mogoč! Zategadelj pozivljamo dr. Lampeta, da izposluje v svojem glasilu primeren popravek neresnič-nega poročila, ki je imelo očitno u-mazano tendenco, izpodkopavati zaup-nje kmečke klientele v odvjetnika dr. Trillerja in napredne odvjetnike sploh. Dr. Susteršič in dr. Pegan pa-če ne moreta dovoliti, da bi njima o-stala senca tako umazanega konkurenč-nega manevra!

Kaj je z belokranjsko želez-nico? Vse kaže na to, da bo se poteklo mnogo ljubljancev v Savo, predno hudo dobili železnico, ki bo vezala Ljubljano preko Bele Krajine z Dal-macijo, da bi morala biti glasom pred leti sklenjene nagodbe z Ogrsko belokranjska proga zgrajena že letos dalmatinsko-hrvaška pa najkasneje do konca l. 1911. Največ je zakrivila bosanska kriza, da se železnica ni zgradila, ker je vlada porabila vse razpoložljivi denar za — oboroževa-nje. Sedaj so državne blagajne praz-ne in ni sredstev za zgradbo. Poseb-no velja to za Ogrsko, ki išče posoji-la, a ga ne more dobiti. O zgradbi dalmatinsko-belokranjske železnice se je izrazil državni poslanec vitez Vuković, kakor čitamo v »Nasem Jedinstvu«, da je avstrijska vlada za zgradbo železnice, a da se temu upi-rajo Madžari, ki za to železnico niso bili nikdar posebno navdušeni. Sedaj se Madžari izgovarjajo, da nimajo denarja, za to jih tudi avstrijska vla-da ne more prisiliti, da bi sedaj iz-polnili svoje, v nagodbi prevzete ob-veznosti in jeli graditi železnico, to tem manj, ker je ostal dosedaj brez-uspešen ves njihov trud, najeti državno posojilo. Brez denarja pa se seveda ne da ničesar započeti. Zato bo treba, kakor vse kaže, čakati na zgradbo belokranjsko-dalmatinske železnice najmanj še par let. — Tako se je izrazil poslanec Vuković o celotni zgradbi. Mi pa smo tega-le mne-nja: Ako bi bil državni poslanec za Belokranjsko mož na svojem mestu, bi bil že zdavna lahko dosegel, da bi se bila zgradila železniska proga No-vo mesto - Črnomelj - Metlika. Toda prejšnji poslanec Šuklje pa za stvar ni ganil s prstom, zato je vse mirova-lo. Tudi avstrijska vlada se je nam-reč v nagodbi obvezala, da bo dolenjsko progo do deželne meje zgradila do konca l. 1910 in sicer ne glede na to, ali bo v tem času dograjena želez-nica na hrvaško ozemlje ali ne. Iz te obveze je razvidno, da se avstrij-ska vlada glede belokranjske želez-nice absolutno ne more izgovarjati na Madžare. To bi moral bivši belo-kranjski poslanec plemeniti Šuklje imeti pred očmi, pa bi bil vlado lah-ko prisilil, da bi bila že zdavna pri-čela z zgradbo železnice na dolenjski strani. Seveda Šuklje je postal star in komoden, pa se ni za ničesar bri-gal, za to tudi Belokranjci in Novo-mesčani še sedaj zaman čakajo na zgradbo železnice. Ali jih bo to spa-netovalo, da ne bodo več zaupali takšnim tičem, kakor sta Šuklje in njegov podrepanik Jare?

Kako delajo klerikalni poslanci? Ginljivo se čita, kako opisuje »Slovenec« delovanje klerikalnih de-želnih poslancev. Noč in dan sede ti reveži v posvetovalnici, kjer morajo poslušati dolgovalno čevkanje svo-jeje kapelnika, dr. Susteršiča. »Slo-venec« jih pohvali kakor ubogljivje šolarčke, ki morajo pridno roke na klopi držati in se na pamet naučiti, kar jim dikтира njihov generalisimus, dr. Susteršič. Smešna je trditve, da jim gre za ljudstvo. To je tako obrab-ljena fraza, da ji že več ne verujejo sami klerikalci. Gre jim predvsem za to, da bi ljudstvo do dobrega iz-želi. In če hočejo to doseči, morajo vsaj na videz kazati svojo veliko ljn-bezen do ljudstva. Kdor ima oči, ven-dar vidi, kam je pripeljala ta kleri-

kalna ljubena naša ljudstvo. Noč kmet je danes valed hujkajoče kleri-kalne politike postal skrajno nesa-dovoljen s svojim socialnim stali-ščem. Vedno več zahteva. Valed teh razmer je tudi njegovo gospodarsko stanje dandanes tako, da misli kmet, da se mu jako slabo godi. Klerikalci vidijo, kam so pripeljali kmeta. V zadnjem času so pa vsled svojega ne-premišljenega gospodarstva z genar-jem davkoplačevalcev prišli do za-ključka, da bodo morali neizmerno zvišati deželne doklade. Tega pa kmet ne bo prenesel, temveč se bo uprl in sicer tudi zoper — klerikalno vlado. Zato hočejo klerikalci zvrniti vsa ta bremena na meščana. Toda go-tovo je, da se bo meščan uprl tem na-kanam klerikalcev in sicer na način, ki postane morda usodeporen za kleri-kalno gospodarstvo.

Brutalnost naših klerikalcev. Dr. Susteršič se kaj rad ponaša, da je velik politik in diplomat, ki zna spoštovati parlamentarne navade. Toda ravno zadnja seja deželnega zbora je dokazala, da dr. Susteršič et consortes nimajo prav nikakršnega pojma o parlamentarizmu. Navada vsake poštene parlamentarne stranke je, da vpošteva tehtne argumente na-sprotne stranke. Klerikalna stranka je pa popolnoma nepristopna vsem argumentom, temveč hoče na vsak način izsiliti svojo voljo, pozna edi-no: brutalno brezobzirnost, s katero skuša utrditi svojo klerikalno moč. Ne pozna običnih koristi temveč edinele svoje strankarske. S tem se pa ta stranka dokumentira kot stran-ko, ki ni zmožna resnega parlamen-tarnega dela, čeprav se nazivlje stranko »resnega dela«.

Meščan in kmet. Dr. Lampe je v deželnem zboru trdil, da hoče na-rodno-napredna stranka delati raz-por med kmečkim stanom in meščanom. Je pa ravno nasprotno. Vsaj vendar dandanes že vsak otrok ve, da je višek klerikalne politične modro-sti, hujskati kmeta zoper meščana. Vsi zakoni, kateri so v zadnjem času predložili klerikalni poslanci, so v veliko škodo meščana. S tem počet-jem podirajo klerikalci tisti most, kateri je dosedaj vezal meščana in kmeta. Klerikalci smatrajo meščana za tisto sredstvo, s katerim naj se re-šuje zavožena klerikalna politika z ozirom na našega kmetovalca. Vse dosedanje delovanje narodno-napred-ne stranke je merilo na to, ublažiti naravno nasprotstvo, ki vlada med meščanom in kmetovalcem. Kleri-kalna stranka pa tega ni delala, tem-več je vedno in povsod delala razpor. Ko je sedaj prišla do moči na deželi, zagotovitvi si hoče premoč tudi v me-stih. Tu je pa zadela ob trdo skalo. Ker ne gre s poštemimi sredstvi, pos-lužeje se nasilnih. Godilo se ji bo pa ravnotako, kakor dunajskim krščan-skim socialistom, ki so tudi hoteli spraviti vse sloje pod en klobuk, kar je pa postalo usodepolno za obstoj njih stranke.

Glasilu narodno-naprednega dijaštva. Pripravljala dela za ve-liko organizacijo narodno-naprednega dijaštva zahtevajo vedno glasneje li-sta, kjer bi se objavljali oficijalni razglasi, poročila o delovanju akcije za zvezo nar. napr. akad. društev in kjer bi se tudi naša napredna javnost mogla informirati na podlagi di-rektnih, ne tendenciozno zavutih re-feratov o položaju in razvoju našega dijaštva. Potreba in zahteva konsoli-dacije in koncentracije narodno-na-prednega dijaštva je sedaj prodrla v vse naše dijaštvo. Zato bo pričele akad. fer. društvo »Sava« že sedaj de-lovati za sklicanje enquete, na kate-ri bodo zastopana vsa naša akad. dru-štva. Ker pa je pripravljalo gradi-vo preogromno, da bi se lahko posla-lo pismenim potom vsakemu dru-štvu, se bodo priobčevala obširnejša poročila v »Slov. Narodu« ki se sma-trajo za oficijalno glasilo narodno-na-prednega dijaštva. »Slovenski Na-rod« bo zato imel vsako soboto zve-čer posebno rubriko, določeno poroč-ilom naših akad. društev in objavam programatskih razprav za snujočo se organizacijo svobodomiselnega na-rodno-naprednega dijaštva. Narodno-napredno dijaštvo si je izbralo za svoje glasilo »Slovenski Narod« za-to, ker lasten dijaški list ostane vedno pasiven, kakor kažejo vsi vzgledi in bi sedaj ustanovitev novega dija-škega lista ne glede na nezadostno število rednih dopisnikov tudi zato ne bila oportuna, ker bi bil list ved-no premalo razširjen, da bi zadostno informiral vso javnost, nasprotno pa je »Slovenski Narod« ne samo na Slovenskem najbolj razširjen dnev-nik, ampak tudi po vsem slovenskem svetu upoštevan list in je v največ-jem interesu našega gibanja, da smo dobili v posebnih rubrikah »Slov. Naroda« svoje glasilo, katerega mora ob sobotah kupiti vsak narodno-na-predni dijak. Redakcija dijaške ru-brike bo vodil predsednik akad. fer. društva »Sava«, cand. iur. Milko Naglič, Ljubljana, Ilirska ulica 25; kamor naj se pošiljajo vsa tozadev-na poročila in dopisi.

Konferenca o zadevi tarif na progah južne železnice se je vršila

dne 2. oktobra t. l. v železniškem mi-nistrstvu na Dunaju. Te konference so se udeležili zastopniki glavnih poljedelških in industrijskih korporacij. Povod za konferenco so dali železniškemu ministru številni protesti proti pridržanju 7% poviška blagovnih tarif na Južni železnici nad tarife postavke, ki veljajo na progah državnih železnic. Namen te konference je bil se posvetovati o te-žavnem položaju onih podjetij, ki so bila vsled izpremenjene tarifne ured-be na južni železnici posebno kruto zadeta. Trgovska in obrtniška zbor-rica za Kranjsko je odposlala na to konferenco provizornega predsedni-ka gospoda Kamila Pammerja ter zborničnega tajnika dr. Windi-scherja. V imenu zbornice se je poda-lo odločno zavarovanje proti vzdrža-nju sedemodstotnega tarifnega povi-ška preko leta 1910, kajti s tem je premaknjeno ravnovesje v kvar ob progah južne železnice ležečih podjetij, ki so itak v malougodnem položaju, pripravilo se je nadalje topla upra-vice zahteve in želje, ki so jih ogla-sili kranjski interese, tako posebno želje težko prizadetih pivovarni-ške, tekstilne, železne industrije.

Gad pičil charlatana! Iz Pri-morja nam pišejo: Pod gornjim na-slovom je včerajšnji »Piccolo« obelo-dal dolg in v laži zavit članek, v katerem na prav nesramen način opisuje slovanske kmete na porešči-ni, kakor prave barbabe, ki režejo vinske trte ne le Italijanom, marveč izvršujejo to delo tudi sosedje eden drugemu. Posebno da se ta lumparija dogaja okoli Poreča in Vrsarja (Or-sera), kjer so si v nekem selu med-sebojno uničili skoraj vso vinsko le-tino, tako, da bodo pridelali mesto 3000 samo 100 hektov vina. Temu barbarizmu — pravi »Piccolo« — so krivi edino le slovanski agitatorji, ki hujkajo in ščevajo ob času volitev tamošnje kmete proti Italijanom, ka-terim potem režejo trte, a v mirnem času pa da medsebojno opravljajo ta barbarski posel, neprizanesivši slo-vanskim agitatorjem samim. Sicer je po nekaterih krajih Istre, in to pose-bno na Poreščini, med posannimi kmeti vdomačena ta grda in vse ob-sodbe vredna navada, da si iz ma-lenkostnega maščevanja porožejo eden drugemu vinske trte. Ta falot-ovska navada je v tamošnjem ljud-stvu že od davnih let vkoreninjena, zato bi bilo nujno želiti, da bi se od poklicane strani uporabne vse mo-ralne sile in zakonita sredstva v pre-prečenje in odpravno tega zla. Kratko malo pa moramo odkloniti insinua-cijo »Piccola«, češ, da je to delo slo-vanskih agitatorjev in ščevarjev. Kolikor je nam znano, nima — žali-bog — vsa Poreščina ne enega prava-gov slovenskega agitatorja in le v žalost slovanske stvari moramo kon-statirati, da se istotam ni vršil že desetletja nikak političen, strankar-ski, niti ne poučen slovanski shod. Tamosnje slovensko ljudstvo je brez slovanskega političnega vodstva, pre-puščeno samo sebi in — italijanskim izmozgovcem in protislovenskim agitatorjem. Da je temu tako, jasno pričča dejstvo, da vsi tamošnji kmetje volijo italijanske in italijanaške ob-činske zastopnike, in žalostna resnica je, da so vsi občinski zastopi pore-škega političnega okraja v italijan-skih rokah, pri vsem tem, da je v tem okraju — seveda ne po ljudskem štetu, temveč faktično — najmanj 2/3 Slovanov. To faktično dejstvo je najboljši dokaz, od koga je to ljud-stvo hujskano proti drugi narodno-sti. Sicer se pa nam kar čudno in ne-verjetno zdi, kako govori sedaj »Pico-« kar o »alcuni comuni slava« (nekateri slovanske občine), ko pa se, kadar mu to kaže, na dolgo in ši-roko razkorači z zatrdilom, da na Poreščini Slovanov sploh ni. Seveda takrat, ko volijo italijanske občinske zastope, takrat so Italijani, kadar pa režejo trte, takrat so Slovani! Lepa logika to! Mi pa pravimo: za vse zlo, kar ta uboga para na Poreščini dela in zakrivi, ste odgovorni vi Italijan-ski hujskaci in kulturonoši! Vi edi-ni upravljate vse občine tega ljud-stva, vse zastope, vse poreški okraj. Ali mesto, da bi te zanemarjene si-romake učili civilizacije in jim usta-navljali šole v njih maternem jeziku, pa jih posirovljate in hujkate proti lastnemu narodu! Zato pa tudi ne-sihte vi sami moralno odgovornost za vsa njih dela, katerih pravi krivci ste vi in le vi! — To odgovarja re-snici in logiki, s katero pa vi niste nič v sorodu, altro che — la vipera il-or-di il charlatano! Sicer pa je skrajni čas, da se prične za slovanske zapu-ščenice siromake na Poreščini tudi od naše strani kaj delati. Ako bi enkrat prišli med to, sicer nepokvarjeno ljudstvo, slovanski agitatorji, bi tudi kmalu prenehale vsega obsojanja vredno in nekulantno delo — rezanje trt. Ali prenehalo bi tudi kmalu ne-kaj drugega, namreč prenehalo bi biti najmanj polovica psovskih občin italijanskih! — In takrat, ko bodo občine v slovanski upravi, takrat naj le pridejo Italijani s običajni na naš račun, to in to ni prav. Sedaj naj pa

greha tega ljudstva lepo vzamejo na svoja grožna ramena in kosmato vest. Ako so jim dobri njih glasovi, naj jim bodo tudi njih grehi! Naj že prične poklicani istrski voditelji o tem nujnem vprašanju enkrat raz-mišljati. Treba se bo pač nekoliko žrtvovati. Za boga, kaj mora biti res vahek istrski odvetnik nastanjen v Vo-lovskem in Pazinu? Kje je tu čut za narod in rodoljublje za svojo zemljo stužanu Itru?!

Odobren deželnozbornski sklep. Cesar je potrdil v deželnem zboru kranjskem storeri sklep, s katerim se pooblašča deželni odbor, da sme prodati h kmetijski šoli na Grmu pripadajoče parcele, imenovane Grič, ki merijo 15.217 kvadratnih metrov. Z izkupičkom se mora nakupiti pri-meren godnat svet.

Tržaški župan demisijoniral. Tržaški župan dr. Valerio je demisijoniral. Nekateri listi poročajo, da je ta demisija v najožji zvezi s polomom v »banca populare«. Kakor se nam pa poroča iz verodostojnih virov, je to v najožji zvezi z zadnjimi demon-stracijami, katere je vodil — kakor znano — dr. Valerio, pri čemer mu je bila ukradena tudi njegova zlata ura.

Osebnosti. Postajenačelnik na Rakeku gosp. Anton Kozlevčar je na lastno prošnjo premeščen kot višji revident v Trst. Na njegovo mesto pride g. Josip Fortič iz Zala-ga. Za postajenačelnika v Zalogu je imenovan g. Dragotin Štefin z Zidanega mosta.

Iz davčne službe. Predsed-stvo kranjske finančne direkcije je imenovalo davčnega praktikanta Frana Boleta za provizoričnega asistenta.

Profesor Gerbič, ravnatelj šole »Glasbene Matice«, nas prosi, da priobčimo to-le njegovo zahvalo: Ob priliki moje 70letnice mi je prišlo iz vseh krogov in krajev naše mile do-movine, od blizu in daleč, kakor tudi izven nje toliko iskrenih gratula-cij in dokazov simpatij, da me je to globoko ganilo. Ker mi ni mogoče se-daj zahviti se vsakemu posebej tak-ko, usojam si tem potom izraziti svojo iskreno in srčno zahvalo vsem onim, ki mi se spominjati ta dan tako ljubezljivo in prijateljsko na me; tako sl. pevskemu zboru »Glasbene Matice«, ki mi je priredil na predvečer krasno podoknico, vsem sl. glasbenim in pevskim društvom, ki so me ta dan po svojih odborovih deputacijah, bodisi osebno zagotovili svojih simpatij in me na razen način počastili in iz-nenadili, bodisi mi svoje čestitke pis-meno izrazili, kakor tudi svojim mi-lim kolegom, prijateljem, znancem in včencem, ki so se na me ta čas tako ljubezljivo spomnili. Se posebno pa se prav iskreno zahvaljujem na-šemu sl. domačemu in tujemu časni-karstvu, ki je te dneve prinašalo tako laskave ocene mojega delovanja na domačem glasbenem polju in me za-gotovilo svojih simpatij. Vsem kli-čem iz dna srca: Srčna hvala!

Iz Vodmata. Predvečerajšnjem poslovlilo so se. Vodmačanje od svo-jeje dobrega znanca in prijatelja g. Emila Gherbacea, ki si je moral iti iskat kruha v tujino. Zal, da mu ni bila sreča mila, da bi dobil v svoji ožji domovini stalno službo. Gotovo je izgubila narodno-napredna stran-ka enega najgasilnejših agitatorjev, narodna društva pa vztrajnega in po-žrtvovalnega člana. Pri tej očaodni-ci nabralo se je za družbo sv. Cirila in Metoda 16 kron. Vrlemu pristašu in narodnjaku želimo tudi tem potom obilo sreče v tujini.

Dr. Preis in njegova soproga. Po nekaterih nemških listih smo sp-sneli vest, da živita dr. Preis in njegova soproga, vdova bivšega mi-nistra dr. Kaizla v nesrečnem zaku-nu, vsled česar da se nameravata ločiti. Kakor smo pa izvedeli, to ne odgovarja resnici. Obžalujemo, da smo priobčili to vest, in le želimo dr. Preisu in njegovi mil. gospe soprogi sreče!

Slovenske tiskovine pri zavaro-valnicah. Na Kranjskem, Primor-skem in Spodnjem Štajerskem po-slujoče zavarovalne družbe proti po-zarnim škodam so si nabavile sloven-ske tiskovine za ponudbe in police. Zastopniki, zlasti na deželi, se pa še vedno poslužujejo nemških tiskovin. Opozarjamo gg. zastopnike, naj se poslužujejo pri slovenskih strankah samo slovenskih tiskovin; občinstvo naj pa zahteva, da se popravijo slo-venske ponudbe in police.

Peddesetletnica dela. V Višnji gori bo v ponedeljek 10. okt. obhajal priljubljani nadučitelj g. Janko Škerbinec peddesetletnico svojega marljivo in trudopolnega delova-nja v šoli in zunaj šole Ob 10. šols-ka slavnost in ob 1. slavnostni ban-ket pri »Kraljici«.

Požar v Lukovici. Dne 1. okto-bra je nastal v podstrešju hiše Lu-cije Smolnikar v Lukovici požar, ki je uničil hišo in poleg nje stojeci ske-dnj. Škoda znaša 2000 K, zavaroval-nina pa samo 1400 K.

Valed udarec po glavi v bla-znici. Kočarica Marija Kajzer iz Šut-

ne v škofjeloškem okraju se je zara-di neke malenkosti sprla s posestni-kovo hčerjo Ivano Bernik. Kajzer je postala med prepriom tako divja, da je z neko palico večkrat na vso moč udarila Bernikovo po glavi. Berniku-va se je zmešalo in so jo morali pre-peljati v blaznico.

Pred upravnim sodiščem se bo vršila dne 15. oktobra ustna razpra-va o pritožbi Franca Zagodeta in Ste-fana Pivka iz Zadloga zoper kranjs-ki deželni odbor zaradi občinskega proračuna.

Kmetijska šola na Grmu priredi v nedeljo, 9. oktobra po jutranji služ-bi božji poučno predavanje v Smart-nem pri Litiji; predaval bo strokov-ni učitelj g. Zdošek o ravnanju, s sadjem za kupčijo in napravu sadjev-ca, kakor tudi o letošnji trgatvi.

Pla »Sokolski dom« v Črnomlju je za g. Pavel Malner, gostilničar v Kanizarni, 20 K, ker mu je g. Ivan Bajželj, trgovec v Ljubljani odpustil žalitev.

Iz Toplice pri Zagorju ob Savi nam pišejo: Tudi pri nas se je praz-novala letošnja cesarjeva 80letnica slovesno. Na predvečer slavilja je bilo vse šolsko poslopje krasno razsvet-ljeno in umetalni ogenj je privabil v obližje mnogo občinstva. Na imendan-se je šolska mladina udeležila mašč-Nato je mladež okrašena z jubilejnimi zraki, prisostvovala slavnosti. V portalu šolskega poslopja je stal ce-sarjev kip, okrašen z mnogimi cvet-kami. Tu se je vršila slavnost, obst-ječa iz slavnost. govora g. nadučitel-ja, deklamacij in petja. Vse to je pri-vabilo dokaj staršev in prijateljev šole, ki so se o prirreditvi zelo pohval-no izražali.

Razlika med »Sokolci« in »Čuki«. Piše nam slovenski potnik: Včeraj so odhajali slovenski fantje k voja-kom. Pri tej priliki se je pokazal ve-likanski razloček med fanti, ki so bili člani sokolskih društev in med onimi, ki so bili vzgojeni v takozvanih čukovskih društvih. Veselje in ponos je navdajal človeka, ko je gledal res-ne mladeniče iz Trbovlj, Hrastnika in okolice, ki so stopili v Trbovlj na vlak. Svoj voz so okrasili s slo-venskimi trobojnicami, peli so ljube-slovenske narodne pesmi. Ravno tako so se vedli fantje iz Zagorja in Litije. Kakšno pa je bilo kričanje in tulenje v Kresnicah, kjer so vstopili »Čuki«, tega ni mogoče popisati. Vedli so se kakor divje zverine, kieli in pridča-lali so se v vseh jezikih in v svojih čukovski neotesanosti so suvali cel-putnike. Ljudje so se zgrazali, da je sploh mogoča še taka podivjanost med slovensko mladino. Potniki se-seveda bežali ter se pritožili pri spre-vodnikih. Nato je šlo nekaj železni-kih uslužbencev v vozove, ki so jih zasedli »Čuki«. Ko smo v Ljubljani izstopili, smo videli, da so imeli »Ču-ki« rdeča ušesa. »Čuki« so res povs pravici ponos našega dobrega, ve-nega ljudstva.

Zasmehovanje učiteljstva. Neka-teri avstrijski lajtnančki si domišlja-jejo, da so bogovi. Taka gospe lajtnante ima zlasti 26. polk v Mar-borju. Posebno veselje imajo nekateri lajtnanti tega polka, ako morejo sme-šiti slovenske učitelje. To izpričuje zlasti sledeči dogodek: Dne 16. sep-tembra t. l. je dobilo devet učiteljev pri imenovanem polku »Berit-schaft«. Službujoči poročnik Kerdis iz Travnika na Kranjskem je do-omenjenega dne večkrat sklicati »Be-ritschschaft«. Pri nastopih je vpraš-oval vsakega posameznika, kaj da je čeravno je to dobro vedel, in kje da je »Schulmeister«. Med drugim je vprašal učitelja V., kaj da je. Na od-govor: učitelj, vzboči poročnik pest-jo privzdigne k ustom, napravi par-krat kot bi hotel piti ter blekne za smehljivo: »Ja, so sind Sie mir schents Lehr. Wo sind Sie Lehr-rochnik? Učitelj V.: »V L. ob Savi.« Poročnik: »Ali veste, kam teče Slave (popravi hitro): Sava?« Učitelj: »Ne! — Ali ni tako vprašanje za-smehovanje učiteljstva? Poročnik, ki si dovoljuje z učiteljstvom take »spš-sec«, spada v — arest.

V Trstu prijel gobovca. V Tr-stu so prijeli Bertolda Wildnerja, ki je bolan na gobavosti. Pred par dne-vi je namreč ušel iz bolnice v Po-zunu.

Stanovaj bi vsak ludič, plačal pa nič! V »Albergo internazionale« v Trstu sta se že pred devetimi me-seci naselila nek Anton Lomas in njegova priležnica Ana Taroni. — Zadnje čase pa parček stanarine ni več plačeval in dolg je narastel na 80 K. Gospod Luka Durante je naj-tostora plačevalca opominjal, da naj storita svojo dolžnost, ker drugače jima odpove stanovanje, ali opomni-je bil — bob v steno. — Durante j-ma je naposled odpovedal sodnim potom. — Ker pa tudi to ni pomagalo, je v četrtek popoldne gospodar pos-lal po nekega ključavničarja Dovjaka, naj bi vrata siloma odprl in iz-metal ven stvari zaljubljenega ne-plačujočega parčka. Dovjak pride in prične odpirati vrata. Ah o joj! An-ka Taroni je bila v sobi in ko opazi, kaj se namerava, pridrvi z nožem nad ključavničarja in ga rani na

Nekaj napak v slovenski pisavi.

Slovenski jezik je obogatel z množitvijo naših časnikov in knjig. Vsilili so se pa v pisavo izrazi, ki ga grdo pačijo.

Sodnik razsojuje »predležeči spor«. Slovensko bi bilo »pred sodnikom ležati« ali pred sodnika, sodniku predložiti spor!

Prodati se hoče Potočniku »slisajoča« njiva. Prav P. »lastna njiva.« Na njej ostane »preužitek« namesto preživitev; »zgovore« namesto »izgovore«.

Trditev pričeva »odgovarja« resnici. Namesto »je resnična«. Sploh »odgovarja« (entspricht) v pisavi slovenski, kar »se prilaga«, strinja, ujema, zлага, ustreza. Naj odgovarjajo Hrvatje neslovenski rak rani, remek delu. Slovenci takih napak ne smemo posnemati.

Zaljive besede se »preključujejo«, kakor da bi to izražalo nemško »widerrufen«. Slovenski »preključje« je javni razglas po zlobnanju ljudi, da poslušajo. Zaljive besede se »preključujejo« za neresničene, razglašujejo, »da se ne zlagajo z dejstvi itd.

Dovoljuje se pot, »voznja, podpora« do preklica, t. j. do razbodbiranja. Dovoljuje se pa dejansko »do prepovedi, preklica, razveljavje, dokler se drugače ne ukrene. Testament je prerokljiva, razkrepljiva, ne prerokljiva naredba.

Časnikarje, ki pišejo »kaj vse«, namesto »koliko«, »maloc« (etwas) namesto »nekoliko«. Puch-kolo namesto »Puchovo kolo. Loden — sukno, namesto »lodenško sukno«, »luxus-vlak« in »luxus-pesa« namesto »lukusov vlak in pesa« ali »pesa in luxus«. Indra-evet za »svet Indra«, vse kaj drugega za »spopolnoma, čisto nekaj drugega«, »flobert-puska« (flobertova), Gemütsroheit, namesto »surovosročnost, »aus Geschäftsrücksichten« namesto »zarad dobičaka«, »zavoljo koristolovstva« in t. d. — treba bi bilo nagati iz uredništva slovenskih, kakor one, ki vsled lenobe krajšajo besede: Slovenec, slovensko itd. v Sl. slov.

Zivoklie, slavaklie, mejklic niso slovenski, pač pa »klic Zivio, Slava« — mogoc je slavoklie — in »klic med govornimi«, — najboljšje je, da se piše kratkotalo v oklepju (klicje...) za »Zwischenrufe«. Medklic, mejklic ni slovenski in grdo je »za njega« — ne »od« njega, ki ga piše ali govori.

»Pomaknenje« za »Beförderung« je ponesrečeno. Naj bi se reklo »povišanje«, povzdignjenje.

Tisti graški Slovenec, ki je za »Verpflegsstation« izumil »oskrbovalno sprejetišče« namesto »oskrbovališča«, je pač kratkoumen. Ne pisimo »omejen« za »beschränkt«, ker je beseda nasprotna duhu jezika, ki bi rekel »obmejnjen«; ampak pustimo staroslavno »kratko pamet«, kratak um veljati.

»Živa« (ne življenska) potreba nam je dobra slovenska pisava, ki bo tudi poročala o »posvečevanju mašnikov«, »volitvi župana«, ne o »mašniškem posvečevanju« itd. »Omega« — tudi nima, ampak uro omega — Slovenec, ki bi sicer kiel novine braval.

Po svetu.

»Zakon milijonarja in gledališke pevke. Pariška javnost se zdaj zanima zlasti za pred nekaj mesece poročeni par, milijonarja Chanlerja in gledališko pevko Lino Cavallieri. Chanler je bil že preje poročen, pa se je dal ločiti. Njegovo srce se je potem ogrelo za lepo pevko Lino Cavallieri, kateri je napravil imenitno tenitno ponudbo. Lina je seveda z veseljem porabila priložnost ter se je z njim ognjem deviške ljubezni vrgla milijonarju okrog vratu. Chanler je iz same navdušenosti zapisal svoji lepi nevesti petnajst hiš v New Yorku in velikansko posestvo Redlock, vredno več stotisoč frankov. Od svojih letnih dohodkov v znesku 800.000 kron je zapisal svoji nevesti letnih 100.000 kron. Novoporočeni par pa ni dolgo časa užival zakonske sreče; medeni tedni so kaj naglo minili in prišlo je razočaranje. Milijonar Chanler je celo v listih nagnal svojo ljubljeno ženko z ničvredno žensko in drugimi ljubeznivostmi. Naznal jo je od sebe in je vložil tožbo na ločitev zakona. Lina pa pravi, da je bila vedno poštena ženska. Vzrok spora med njo in njenim možem je denarnega značaja. Na tistih petnajstih hišah v New Yorku je toliko dolga, da so vredne komaj 240.000 kron. Posestvo Redlock je vredno komaj 300.000 kron. Glavni vzrok razpora med njo in njenim možem tiči v tem, da je Chanler zahteval, da podpiše neko izjavo, s katero priznava, da je sopolničnica moževih dolgov. Ker Lina tega ni hotela storiti, jo je njen mož začel preganjati. O ta ljubezen

med bogatimi in gledališkimi igralkama!

Boja dvornega žalovanja. Angleški dvor je odredil za pokojnega, nedavno umrlega kralja Edvarda šestmesečno žalovanje. Poleg angleškega dvora, so odredili dvorno žalovanje, krajše ali daljše tudi drugi evropski dvori, kakor se nahajajo v bližnjem in daljnem sorodstvu s prvo omenjenim. Barva žalosti za dvorno žalovanje kronanih glav ni bila, kakor je danes, vedno črna barva. Zlasti na Francoskem, v deželi, ki je v tem pogledu služila za vzor nekoliko sto let, so se menjali običaji v tem pogledu. Tako je kralj Ludovik XI. ob svojem nastopu vladanja odredil žalobno barvo za svojega pokojnega očeta Karla VII. škrlatno rdečo barvo. Ludovik XV., ki je leta 1726. odredil oficijalno žalobni pravilnik, je uvedel vijolično barvo kot barvo žalosti. Za kraljice vdove na Francoskem je bila nekoliko sto let predpisana bela obleka; ali pred tem so bile one dolžne, da po smrti svojega kraljevskega soproga sedijo šest tednov pred posteljo, a potem da celo leto se ne izidejo iz svojih soban; vsekakor čudna navada, ki so jo odpravili šele Bourbonci. Še cesar Napoleon I., ki je, kakor pravijo, odredil za slučaj svoje smrti trimesečno žalovanje, je odredil vijolično barvo kot barvo žalosti. Šele v XII. stoletju je bila na dvorih splošno uvedena črna barva za žalovanje.

Kako si podaljšamo življenje? Alf. R. von Lindheim je izdal knjigo »Saluti senectutis«, v kateri razpravlja o čim večji, ki so velikega pomena za podaljšanje človeškega življenja. — Iz zbranih statističnih podatkov navaja izdajatelj naslednje, ugodno učinkujoče razmere: 1. po zakonu sklenjeno roditeljsko življenje; 2. hranitev otrok z maternim mlekom popolnoma zdrave dojenice; 3. zmerno in urejeno življenje sploh; 4. delavnost do najpозnejše starosti in kolikor mogoče pozna prestopitev v pokoj. — »Mladic« s tem ne bodo zadovoljni. Oni zahtevajo, da se jim občestveni predstavitelji umaknejo že 45. do 50. letom! — Najvažnejši organ našega telesa je oko, ker nam omogočuje za podaljšanje življenja tako nujno potrebno delavnost ali zaposlenost! Za hrano se priporoča kot najbolj koristna, mešana. Zanimivo je pri vseh teh razpravah dejstvo, podprto po mnogih statističnih podatkih, da je umrljivost v poklju se nahajajočih ljudi (seveda pri enaki starosti) veliko večja, kakor onih, ki se bavijo z delom do pozne starostne dobe!

Zalog sreče. V francoski Bretanji imajo kaj čudno navado: ženina mora v znamenje gotovosti in zaupljivosti bodoče ženitve založiti določeno vsoto denarja kot »zalog« ali prstonarodno povedano za »aroc«. Ljudstvo tamosnje živi v praznovanju, da je vsaka ženitev brez takega »zaloga« nesrečna! Znesek se menjava od 50—500 frankov in se vplačuje na dan zaroke; ako se pa zaročitev razdere, potem pripade vplačana vsota zarocenci za uteho, ker ni dobila moža! Ta »uteha« pa zapeljuje razne »device« k temu, da bogate na račun mnogih svojih ženinov. V tej provinciji živi neka taka nevesta, koja je razdrla vsako zaroko, kakor hitro je dobila od zarocenca običajni »zalog sreče«. Zarocena je bila kar po vrsti sedemkrat, a vsi ženini pretendenti so se občevalje s to zarocenko do dobra prepričali, da ne bodo našli zakonske sreče z njo — in so vsi odstopili pravočasno. Radi tega je dobila ta večkrat navidezno ogoljufana mladenka priimek: »večna nevesta«. A nekega lepega pomladanskega dne, ko si že nabaden izmed meščanskih ženinov ni upal poprositi njene »roke«, pokazala se je ta zagonetna devojka s svojim ženinom na ulici. Ta je bil mornar, ki se je preživil več let na tujih obmorskih zemljah nepričakovano vrnil v svoj rojstni kraj. Kmalu po dohodu v domovino se je ta naš mornar poročil ter vzel za ženo ono »večno nevesto«. Pozneje šele se je pokazala resnica tej zagonetni ženitvi: ženska je bila že davno znana s tem pomorskim potnikom in oba neimajoča sredstev za roditeljsko življenje sta si izmislila način, po kojem bi dobila potrebni denar! On je nastopil službo na raznih v tuje dežele plavajočih parobrodih, ona pa je začela izkoriščevati ljudsko praznovanje, nabirati svojo doto v podobni »zaloga sreče«. In naposled se jima je posrečilo nabrati si potrebnih novcev — in začeti srečno zakonsko življenje!

Gostilniška koncesija
se da v zakup. Proda se tudi nekaj čistilnikov za žito.
Vprašanja na g. Edvina Lomnika, Ljubljana, Valtova ulica št. 1.

August Repič
sodar v Ljubljani 40
Kotlarska ulica št. 16 (v Trnovu) ..
Izdajanje, popravila in prodaja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke

slamnike

cilindre, čepice itd.
najnovije fasone
po najnižji ceni.

Popravila in prebričke točno in cenno.

Najcenejšje

solčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

Jos. Vidmar

Ljubljana
Pred škofovo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo čez morje po ceni in za neslujne potovati naj se obrnejo na

Simona Kmetelca

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 20.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

F. K. Kaiser puškar
v Ljubljani, Štefanjeva ulica št. 6
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebščin, vseh del kolos (biciklov) kakor tudi umetniški ogenj

po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov, biciklov točno in solidno.
Cenik na zahtev in pošiljanje po pošti.

Ljudovik Borovnik
puškar v Borovnjah (Ferlach) na Koroskem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcu in strice po najnovijih sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi popravila stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševani in od mene preizkušene. — Ilustrirani ceniki zahtevati.

Mič ne pomaga!

Moji gramofoni in godbeni avtomati so le najboljši

A. RASBERGER

Ljubljana 3067
Sodnijska ulica št. 5.

Popravila in prebričke točno in cenno.

Najbolje za zoba

Svoji k svojim! Narodna tvrčka!

Milko Krapeš

urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Ustanovljeno leta 1852.
Cenji občinstvu priporočam svojo bogato zalogo 1954

stenaških in žepnih ur, uranov, pratanov in vertikal.

Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobre blage po izredno nizki ceni.

Popravila točno in cenno!
Za vsako popravilo ali popravilno uro jamčim 1 leto.
Cenik brezplačno in pošiljanje po pošti.

SODI iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni.

SODE

od finega spirita
vinske sode

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne spirita za fini spirit in za vino pripravne, za vsako vino izborne, takoj rabljive za kar se jamči, od 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih — nizkih cenah.

K. A. Brumma izdelatelj
Avg. Tomažič,
Ljubljana, Radojeva ulica št. 24.

SODI od finega spirita, vinski, trpežni, močni, cenik na zahtev in pošiljanje po pošti.

Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino 3093

Kuč

najboljše sredstvo.
4 steklenice (5 kg) franco K 4.—
Br. Novakovič, Ljubljana.

Ústřední banka českých spořitelů
podružnica v Trstu,
Piazza del Ponterosso 3.
obrestuje

- vloge na knjižice 4% . . .
- premijske vloge 4% . . .
- vloge v tekočem računu . . .
- . . . po dogovoru . . .

Postne položnice se pošljejo na željo zastoj.

Bančni posli vsake vrste.
2642 Vadija in kavcije.

POZOR!

Najnovjši in najtinejši

pletilni stroj

za jopice, nogavice, in druge pletenine nudi vsakomur brez razlike trajan in dober zaslužek.

Glavno zastopstvo in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd. 2578

Franc Kos

mehanična industrija pletenja modne konfekcije
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.
Prospekti in ceniki brezplačno.

Vinko Majdič

valjni mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana najboljših pšeničnih mok in krmičnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelok, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 28
v Ljubljani: Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Beljaku, Dolcanu, Inomostu, Tridantu, Zadrju, Spiljetu, Ercegovnem, Kotoru, Sarajevu in Palju.

Brzjaviti: Valjni mlinu, Kranju.

Ceno posteljno perje!

Najboljši česki nakupni vir. 2815

Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg. velnejnega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najtinejši prsni puh 12 K.

Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnica, 80 cm dlga, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 18 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Raspoložljiva se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natančni cenovniki gratis in franco.

S. Deutsch, Bešenice št. 767, Češko

Hotel Liburnija

(Narodni Dom) v Volostem
odlični popolnoma slovenski hotel v lečlitiču Opatija.

stoji ob državni cesti v bližini postaje električne železnice. Preskrbljen je z vodovodom in električno razsvetljavo. Sobe imajo krasen razgled na morje. V hotelu je restavracija z izvrstno kuhinjo. Toltjo se znamenita istrska in dalmatinska vina. Cene zmerne. 1949

Priporoča se
Morija-Medved, zakupaica.

Vsakovrstna ročna dela in pripadajoči material.

Predtiskarija, vezenje na roko in stroj, montiranje, plisiranje itd. Vezenje praporov in društvenih trakov.

Zunanjim naročilom se ustreza vestno in točno.

M. DRENIK

Ljubljana — Kongresni trg 7. — Ljubljana

Največja zaloga telovadskih oblek in šolskih potrebščin,

kakor: telovadne hlače, majice, čevlji, čepice, rdeče srajce, znaki, pasovi, trobke, vrvice itd.

Zunanjim naročilom se ustreza vestno in točno.

SVETOVNOSLAVNI

FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milanu

edine in izključne lastnice tajnosti o pripravljanju
je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu!
Neutrpijliva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri:
J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Fr. Mally & dr.

Parna opekarna in tvornica za zarezano opeko
v Srednjih Gameljnih pri Ljubljani.

Pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta 2,
priporoča

zarezano strešno opeko, strojni strešnik, zidno opeko na stroj itd.
najboljše kakovosti in v poljubni množini.
Za trpežnost zarezane opeke I. in II. vrste se daje najobširnejše jamstvo.

Išče s izvežban notarski

solicitator

Vstop takoj, plača po dogovoru. Služba bi bila primerna za kakega vpokoje-nega sodnega uradnika.

Ponudbe na: G. kr. notarijat v Ormožu.

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni avtomatične, posebno za gostilni-čarje pripravne

priporoča
Ivo Bajželj
Ljubljana
Marije Terezije cesta 11 (Količe).

Ravnokar so došle najnovejše slovenske plošče a K 3-50. — 1000 igel K 2.— 2514

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega K 960, boljšega K 12—, K 18—, belega, jako mehkega skubljenega K 24—, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30—, K 36—, Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35. pri Piznu na Češkem. 2967

Najnovejša trgovina klavirjev

G. F. Jurásek,
prvi in edini češko-slovenski ugištevalec klavirjev in trgovec v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 62 a, I. nadstr. s 1. novembrom pa na Poljanski cesti št. 13, kjer poveča svojo zalogo.

Priporočajo se klavirji, pianini in harmoniji nepresežni po dobri kakovosti glasu in solidni sestavi, edine slovenski izdelki od 450 K višje, harmoniji pa od 150 K višje. Vsa v to stroko spadajoča popravila kakor tudi ugištevane vse sistemo klavirjev izvršuje po jako nizkih brezkonkurenčnih cenah. Imenovana tvrdka vzame stare klavirje v račun za najvišje cene, ako se pri njej kupi nov klavir. Za vsak pri njej kupljen instrument jamči imenovana tvrdka 10 let. »Glasbeni Matic« in drugim slovenskim zavodom uglašuje klavirje edinole koncesionirana tvrdka Jurásek.

Musgraves

originalne irske peči

Najboljše trajno gorilne peči sedanjosti.

Vse velikosti od 80 do 3200 m² kurilne moči

CH. GARMS
tvornica peči, Podmokli (Ladzevci).
Tvorniška zaloga: Stefan Nagy, Ljubljana, Vodnikov trg 5.

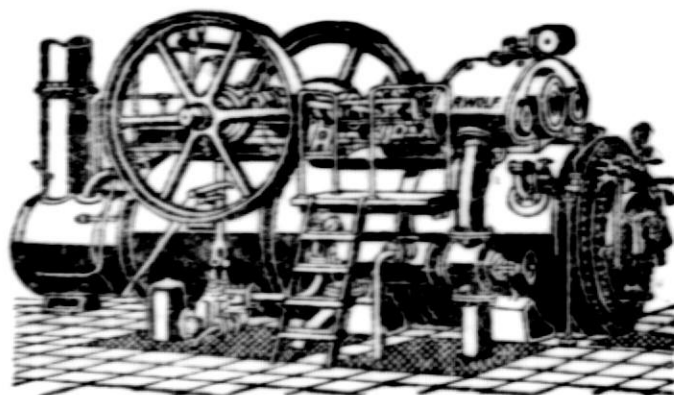

Dobivajo se povsod.

gumasti podpetniki
SO vendar najboljši!

Dobivajo se povsod.

Linco: Zlata kolajna, najvišje priznanje.

R. WOLF Devin-Buckau

Podružnica: Dunaj III, Ani Neumarkt 21.

Premične in nepremične polnparne in patentne vročeparne lokomobile

od 10 do 800 konjskih sil.

Najbolj ekonomični, najbolj-trpežni in zanesljivi stroji za vse industrijske in poljedelske obrate.

V celem izdelanih nad 650.000 PS.

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine, izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino, prodaja zadruga

Agro-Merkur v Ljubljani.

Kupujte pri narodni tvrdki domači izdelek!

UMETNA GNOJILA

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudniški superfosfat naročite za pomladansko gnojitev takoj pri zadrugi

Agro-Merkur v Ljubljani.

MOKO

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur v Ljubljani.

VINO

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolejnško, meflško, vipavsko, gorško, istrijansko, zanesljivo pristno, izborna kapljico dobavlja od 56 litrov naprej zadruga

Agro-Merkur v Ljubljani.

Kose:

iz najboljšega avstrijskega jekla, enotne oblike, ki ustreza različnim željam posameznih pokrajin, kaljene in klepane, ponuja

zadruga »Agro-Merkur«

po najnižjih cenah. Vsaka kosa ima vtisnjeno ime »Agro Merkur«.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dolžniška glavica K 1.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 450.000 kron.

Podružnice v Spjletu, Celovcu, Trzinu in Sarajevu.

priporoča promese na Dunajske komunalne sračke a

K 18.

Žrebanje 2. novembra.

Glavni dobitok

K 300.000.

14

Sprejema vloge za kuflice in za tebeči račun ter jih obrestuje od dve vloge po čistih 4%.

Stalno službo

dobi takoj zanesljiva in pridna oseba za inkaso in prodajo.

Ponudbe na upravnništvo »Slov. Naroda« pod »Samostojnost«.

Nedosežno Najnovejša ameriška iznajdba

Egipčansko gumasto blago za moške. Porabno na leta. K 4-60. Čez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času. **Egipčansko gumasto blago za ženske.** (Varstvo žensk.) Pripočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60. Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne znamke) mu pošlje diskretno in poštnine prosto, sicer 30 vin. več, edina prodaja

H. AUER tvornica za gumasto blago. Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-0.

Oklic.

Renomirana in znana

gostilna „pri Fani“

v hiši št. 394 v Idriji se vsled rod-binskih razmer odda z dolikateso vred takoj v zakup. Zakupnik prevzame z obrtoma in sem spadajočim inventarjem tudi celo pred letom pre-zidano hišo — Izvemši treh prostorov — v najem. Vsi prostori v I. in II. nadstropju so novo in najmo-dernejše mebljavani in se deloma upo-rabljajo za prenočišča tujcev, deloma oddajo gospodom v najem. Zakupniku toraj ni treba nikakršne oprave, marveč le kavcijo v visoki cenoletne zakupnine ter za obrt potrebni kapital.

Natančnejše v pisarni podpisane-ga notarja v Idriji.

Alojzij Pogan.

Lasne vpletke

(kite)

dolga preveza . . . K 5—
poldolga preveza . . . 7—
kratka preveza . . . 9—
veča . . . 12—
nežno svetle (blond) in sive 20%, dražje priporoča

S. Strmoli,

brivec in lasničar,

Ljubljana, Pod Frančo št. 1,

(raven čevljarskega mostu).

Izdela vse lasničarska dela so-lidno in okusno. Cena za delo kite 3 K.

Kupuje zmedene in rezane ženske lase po najvišjih cenah. 1164

Proti moškim klubom je pisala ... madama de Genlis: »Klubi so veliki, lepo in udobno opremljeni prostori, v katerih se s popolnim izključenjem žensk zbirajo moški, kjer jedo, pijejo, igrajo, se bavijo s politiko in obkroževanjem, zbujajo šale o svoji nezvestobi in naših slabostih in se medsebojno utrjujejo v zmožnosti, kako nas varati.« Leta 1790. so bili ustanovljeni klubi, v katere so imele tudi ženske vstop. Tisti čas so bile narodni skupščini poslale peticije, zahtevajoče političnih pravic za ženske, a to je bilo vzprijaznjeno posamezno in brez zveze. V eni teh peticij je bilo rečeno: Odpravili ste vse privilegije, odpravite tudi privilegij moških. Francozi, pravite, da so svobodni narod, a vsak dan trpite, da nosi 13 milijonov suženj verige 13 milijonov despotov. Sklenili ste izvesti ravnopravnost, a odrekate nežnejšemu delu prebivalstva pravico. Zanimivo je, da se v isti peticiji dajejo jamstva, da ako vstopi žensko v zakonodajni zastop, ne bo s svojo gostobesednostjo brez mero zavzemala pozornost poslušalcev in da bo omejevalo svojo vnetost.

V eni izmed teh peticij je rečeno: »Zahtevamo, da moški z nobenim izgovorom ne smejo opravljati poslov, ki pripadajo ženskam. Naj se nam vsaj pustita igrati in vezivo. Naj se nam označijo posli, ki jih bomo smele, nemoteno opravljati in si služiti obstanek.« V neki drugi peticiji je rečeno: Kaj bo to vedno naša usoda: delati, slušati in molčati? Zakaj morajo ženske, ki jim je sojeno, da spajo v privatnem življenju ljudem svetje, dobivati za nagrado samo večje muke in prevare? Končno zahtevata ta peticija, da se uveljavi pogoji, kateri bi se morali vsaki ženski oženiti, ne da bi smel zahtevati doto. V drugih peticijah se zahtevajo, naj se da žensku pristop v narodno skupščino. V eni izmed teh peticij je rečeno: »Človek se je rodil kot gošča; to je obče priznana resnica. Zaman nam je dala narava lakost in sposobnost zapeljevanja: človek boče da nas omeji na domačijo in na zadovoljevanje njegovih nagnenj.« Nekaterne ženske so zahtevale naj se jim dovoli vstop med generalne stanove, češ, da »bodo njihovi čari mogli pomagati, da duhovščina privoli v prodajo cerkvenih posestev in plemstvo v odpravo njegovih privilegijev.«

(Dalje prihodnik.)

Kdo je bolj koketen, moški ali ženska. Nek angleški žurnalista je hotel ugotoviti, kdo je bolj koketen, ali moški ali ženska. Nekega dne se pojavil v bližino elegantne izložbe z veskanskim zrealom v najbogatejšem delu Londona ter opazuje mimoidoči moški in ženske svet. »Koliko mož se spogledalo v zrealu v petih minutah in koliko ženske, tako si je mislil žurnalista, vzela svinčnik v roko ter spir in marljivo zapisoval ničemer Londončane. Kar je dognal v petih minutah, je za moške še precej malo kazalo. Od 50 mimoidočih se je spogledalo v zrealu samo 19, dočim se je 50 žensk spogledalo 22. Dočim je navadno vsaka dama le površnega ozgla pogled v ogledalo, da v nazadnji presodila, ali ji klobuk dobro stoji, ali se je obleka lepo oprijemlje, so ženske navadno ustavljali pred ogledalom ter se dopadljivo in smehljivo obkroževali v zrealu. Nekateri pa si popravljali svoje kravate, da so se nabrane v lepe gube, drugi so si popravljali lase, da so se lepše videli v ogledlu. Četudi drugi zopet so si vihali v lase brke. Močnejši spol torej tudi v tej lastnosti prekaša lepši spol.

Cudna žrtve japonskih žensk. 50.000 japonskih žensk je doprineslo k dobroti žrtve v svrhu proslave spomina tistih tisočev japonskih vojakov, ki so izgubili v rusko-japonski vojni svoje življenje za domovino. Na poziv nekega duhovnika iz Osa je žrtvovala vsaka od teh žensk tet ali šest svojih najdaljših in najlepših las in iz teh las je potem napravil omenjeni duhovnik podobo Buddha, h kateremu potujejo zdaj petniki iz vseh krajev Mikadove države. Ta čudna podoba Buddha je dva metra visoka in za njo je potrebno malo manj nego 500.000 las. Izdelana je kar najfinejše in navdušenje za njo je na Japonskem veliko. Vsa cesarjeva rodbina si jo je v Tokiju ogledala, kamor so jo prinesli prej nego so jo poslali na deželo.

Delo žensk in otrok v rudnikih. V jesenskem zasедanju državnega zbora bo predloženo zakonski nalog, ki naj prepove otroško delo v rudnikih, za žene pa omejuje to delo samo na dnevne ure. Zanimiva je v tem oziru statistika za leto 1907, izdelana od poljedelskega ministrstva. 6465 žensk je delalo v 297 rudnikih, od teh jih je bilo 4 š v otroških letih. 1224 jih je bilo 14 do 18letnih. V 78 podjetjih so delali tudi po noči od 8 ure zvečer pa do 5. ure zjutraj. Po dnevi je delalo 6465 žensk, po noči pa 1471. V premogokopih je bilo zapo-

slonih 5612 žensk, v železnicah rudobojih 74, v solnih rudnikih 9, v ostalih 770 žensk. Otroci je delalo v rudnikih 1. 1907 osemstot, 1. 1908. pa samo 5.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca septembra 1910 sledeče prispevke l. s.:

I. Prispevki nabiralnikov:

Moška podružnica Kranj l. s. kavarna Geigar 43 K 30 v, Rebolj 20 K 14 v, M. Mayer 27 K 10 v, narodna kavarna 18 K 14 v, kavarna Jäger 12 K 66 v, Behselj 10 K 20 v, Knezel 8 K, Jožtar 7 K 46 v, Fr. Pogasnik 6 K 40 v, Triglav 6 K 24 v, stara pošta 4 K 24 v, Cofiače 2 K 73 v, A. Poturček 2 K 24 v, R. Jereb 2 K 27 v, Mavrilj Mayer 1 K 60 v, C. Pirce 1 K 45 v, nova pošta 1 K 42 v, J. Savnik 1 K 40 v, J. Komut 90 v, nar. čitalnica 64 v, skupaj 191 K 55 v; P. Zatinč, Senožeče l. s. gostilna Zadnek 6 K 75 v, Mlakar 5 K 40 v, Zelen 2 kroše, skupaj 15 K 15 v; Jos. Poljanec, St. Ili 5 K; V. Dolencek, Vrhnika 6 K; gostilna Blagaj, tu 15 K 20 v; gostilna Slobodnik, tu 4 K 20 v; gostilna pri Sodeku, tu 6 K 78 v; Narodni dom, Sv. Ivan 112 K; m. podružnica Maribor l. s.: Narodni dom 10 K, pri Pošti 7 K, skupaj 17 K; podružnica Mokronog l. s.: B. Mevželj 20 K 40 v, Bulc 2 kroni 64 v, Fr. Majcen 4 K 65 v, Zlajpah 1 krono 30 v, Grande 11 v, Ig. Majcen 18 K 60 v, skupaj 47 K 70 v; M. Rus, Grosuplje l. s.: Rus, doma 18 K 80 v, Rus, restavracija 1 K 16 v, Hude 2 K, Koprivc 3 K 30 v, Brian 60 v, Metnar 52 v, skupaj 26 K 38 v; J. Zupančič, Smarje l. s.: Grad 2 K 60 v, Habjan 12 K 40 v, skupaj 15 K; gostilna M. Dolinšek, tu 11 K 78 v; Franja Udvadčič, tu 5 K 90 v; trnovsko župnišče, tu 20 K 40 v; dr. J. Hrašovec, Celje 3 K; m. podružnica Idrinja l. s.: Kavčič 12 K 54 v, Božiček 1 K 10 v, skupaj 13 K 64 v; M. Lončar, Trstič 24 K 62 v; moška podružnica Trst l. s.: Kosič 33 K 79 v, pri Francu 2 K 89 v, restavracija Balkan 64 v; Biček 9 K 25 v, kavarna Balkan 10 K 46 v, Gorenjec 1 K, Babnik 1 K 18 v, čitalnica 73 v, kavarna Comercio 18 K 67 v, Birsa 6 K 83 v, skupaj 85 K 44 v; podružnica Zetemberk l. s.: Pohani 16 K 07 v, Poka 2 K 63 v, Klime 10 K 06 v, skupaj 28 K 76 v; Jos. Komljanec, Ptuj l. s.: čitalnica 3 K 50 v, Makorice 13 K 49 v, Muršec 3 K 27 v, Brendič - Zupančič 3 K 20 v, Fr. Lenard 1 K 80 v, skupaj 25 K 26 v; J. Brus, Hotedrišča 5 K 20 v; gostilna Muha, Lokve 4 K, gostilna Podraž, tu 2 K 30 v; gostilna Erbežnik, tu 10 K 20 v; gostilna Breskvar, tu 4 K 10 v; moška podružnica, Radovljica l. s.: Lectar 43 K 30 v, + 20 K 67 v, Wuehrer 14 K, skupaj 77 K 97 v; gostilna Galež, St. Vid - Grobelno 2 K 82 v; gostilna Tomšič, Bistrica Bistrica 9 K; hotel Avstrija, Slov. Bistrica 11 kron; V. Repinc, Prem 4 K; podružnica Metlika l. s.: Fleischman 2 K 95 v, Koprnič 5 K, Kenda 70 v, Malešič 60 v, Wiedenig 4 K 29 v, skupaj 14 K 54 v; Iv. Kandra, Danč 4 K 55 v; K. Meglič, Moste 3 K 50 v; Narodni dom, Konjice 41 K 30 v, podružnica Sv. Pavel - Prebold l. s.: Vedenik 3 K 70 v, trg. Zanier 3 K 10 v, podružnica Zanier 20 v, Šubar 6 K 62 v, Vidmajer 50 v, skupaj 14 K 12 v; oskrbnikstvo Tolstovrške slatine 19 K 12 v; moška podružnica Zalec l. s.: Jama 13 K 15 v, Kontara 6 K, skupaj 19 K 15 v; ženska podružnica Ribnica l. s.: trg. Picek 13 K, Prijatelj 3 K 85 v, Podboj 1 K 65 v, J. Klun 5 K 70 v, Podboj 31 K, Miki 14 K, Peterlin 7 K, Arko 19 K, Lovšin 43 K 50 v, M. Klun 4 K 30 v, skupaj 134 K; podružnica Kranjska gora l. s.: Razor 30 K, Slavec 9 K 30 v, Mangart 12 K, Kavalir 3 K, Petrič 4 K 40 v, skupaj 58 K 70 v; podružnica Mengeš l. s.: Pečnik 8 K 02 v, Gregorc 4 K 30 v, skupaj 12 K 32 v; gospodarsko društvo na Federniču Sv. Ivan 9 K 52 v; učiteljski kružik, Sv. Ivan 30 K; gostilna pri Alešu, Ježica 3 K 76 v; gostilna Jaklič, Rob 2 K 66 v; gostilna Bregar, Rob 2 K 24 v; gostilna pri fajmostru, tu 7 K 40 v; A. Sever, Semič l. s.: Drganec 2 K 80 v, A. Sepaher 4 K 50 v, Zurc 2 K 03 v, skupaj 9 K 13 v; J. Zalaznik, tu 17 K 61 v; Fr. Muri, Jezersko 4 kroše 50 v; gostilna Kos, Idrinja 44 K; »Ilija« Kral. Vinohradij 2 K 20 v; Sori, Juršinci 4 K 40 v; pri Fricu, Zatična 1 K 50 v, Sv. Kristiančič, Višnjevki 6 K 63 v; slov. vinarna, Kraljevi Vinogradi 12 K; J. Gastner, Planina 5 K 20 v; gostilna M. Ukmar, Avber 15 K; podružnica Bazovica l. s.: Konzumno društvo 9 K 35 v, pri Lipi 1 K 09 v, Grlič Babčič 1 K 20 v, skupaj 11 K 64 v; gostilna Rožič, Lembah 10 K; restavracija Cvar, Ortnek 19 K 40 v; M. Gombračeva, Matavun 4 K 80 v, moška podružnica Trst l. s.: N. D. O. 25 K 50 v, kavarna Balkan 6 K 45 v, kavarna Comercio 11 K 64 v, restavracija Balkan 1 K 30 v, Biček 18 K, Gorenjec 2 K, pri Babniku 3 K, Birsa 3 K 85 v, pri Francu 4 K 28 v, Zrivic »Grotta« 20 K 84 v, skupaj 107 K 86 v.

II. Prispevki podružnic:

a) Kranjsko: Novo mesto, ženska 700 kron + 194 K = 894 K; Senožeče 220 K; Črnomelj moška 25 K; Črnomelj ženska 25 kron + 123 K; Trojane 400 K; Trebnje 529 K 39 v; St. Rupert 230 K; Metlika 30 kron; Cerklje pri Kranju 30 K; Kranjska gora 149 K 34 v; Mengeš 184 K 46 v; Vič 610 K; Dobrunje 141 K 20 v; Skofja Loka 101 K 20 v; Krško, ženska 59 K; Ljubljana (M. Perlič, Blansko) 5 K; Ribnica ženska 16 K; skupaj 3722 K 59 v. ... b) Štajerska: St. Peter 10 K; Vuhred 150 K; skupaj 160 K. ... c) Korosko: 0. ... d) Primorsko: Prvačina, moška 20 K; Sežana moška in ženska 1405 K 80 v + 53 kron = 1458 K 93 v; Ribenburg 60 K; skupaj 1738 K 93 v.

III. Zbirke časopisov:

Upravišstvo »Jutra«, tu 264 K 13 v; upravišstvo »Slovenskega Naroda«, tu 426 K 88 v; skupaj 791 K 01 v.

IV. Prispevki Ciril - Metodovega obrambnega sklada:

Družina Domicelj, Zagorje 200 K; J. Štefan, Zagreb 5 K; Jak. Kogelj, Postojna 100 K; Julija Kogelj, Postojna 100 K; finančni uradnik št. l. tu 10 K; podružnica Senožeče 200 K; L. Petovar, Ivanjkovič 5 kron; J. Bregant, Maribor 3 K 40 v; M. & Lj. Novak, Gradec 8 K, L. Cvetič, tu 5 K; E. Kristan 10 K; učiteljsko društvo za šentlenski okraj 22 K; A. Sturm, Maribor 5 kron; učiteljsko društvo za ptujski okraj 67 K; Neimnovani, tu 200 K; A. Ziberna, Trst 5 K; J. vitez Blewels - Trsteniški, tu 5 K; A. Vrbanič, Catež 50 K; J. Sabadin, Sv. Ivan 5 K; dijaški pevski kvartet 25 K; Bogomil Hrašovec, Kralj. Vinogradi 200 K; slov. akad. društvo »Ilirija«, Praga 100 K; P. Omulec, Ormož 10 K; slovenska dekleta, Ormož 20 K 40 v; podružnica Ilirska Bistrica - Trnovska 200 K; Ante Vahtar, Volosko 10 K; napredni dijaši, tu 15 K; podružnica St. Rupert, 200 K; slov. notarij in notarski kandidat na Kranjskem, Štajerskem in Koroskem zbirko (po nehem slov. notarju) 700 K; J. Dekleva, Gorica 50 K; pogrebno društvo pri Sv. Mariji Magdaleni

Spodnji Trst 50 K; delavška podružnica Pruvota, Novo mesto 50 K; Mestrska mladina 100 K; stalno ostanje v »Narodnem domu«, tu 200 K; moška in ženska podružnica, Vrhnika 200 K; ostanje pri Roži, tu 200 K; slov. dijaši, tu 90 K.

V. Razni prispevki:

Dr. A. Kokalj, tu, na račun volja J. Terčeka 1700 K; na odhodnici g. Kozelja se je nabralo 7 K 20 v; J. Vrhnovnik, tu, namesto v Bohinju 13 F 80 v; Ferd. Ros, Hrastnik 50 K; vesela družba pri St. Jakobu v Rozu 5 K 40 v; dr. K. Slane, Novo mesto, iz časopisne poravnave B. T. 25 K; Golobov, fagite, France, Hultert in Roman, nabrali 1 K 7 v; J. Verbič, Trebnje, ker se ni udeležil veselice 10 K; Regina Gobeč, Majšperg, nabrala 1 K 40 v; rodoljub pri Lipi, tu 3 K; ostanje Slovencev pri Turku v Dragi 5 F 65 v; družba Akatije vzgialice v veseli družbi 1 K 40 v; Al. Kozievčar, Rahek, nabral narodnega davka 19 K; gosilna Rečava, Lub., nabrala med izletniki 6 K; K. Almas, Bled, nabrala 4 K; slovenski dijaši 17 K 40 v; K. Dolencek, Mödling 4 kroše; F. Pobič, Lembah, od bor. igralcev 6 K; J. Šeula, tu, nabral na godarjanju M. Čisve 6 K 35 v; A. Prečovič, Vojniki, nek. časopisne poravnave 50 K; L. B. Rožnik, Kamalib 2 K 16 v; dr. J. Rudolf, Konjice, stava sa »Jurjev jase« 5 K; J. Vrhnovnik, tu, mesto veča Adamičtu in Landru 10 K; Iv. Brica, tu, nabral na veselici sininega društva Brestič, Ljubanje 7 K 24 v; L. Apah, Vranako 8 K; ob pogrebu M. Jegliča v Podbojeh, nabral prijatelji; 30 K; A. Pegan, Idrinja, časopisne poravnave S. D. 10 K; J. Ferjan, Nemški Rut, nabral v veseli družbi 2 K 50 v; Fr. Stepišnik, Sturje v spomin Luntra in Adamiča, nabral 3 K 12 v; H. Klavara, Kanal, jubilejni dar mladine v Cesco in Bocu 30 K 69 v; uradniki Agro Merkurja in zveza slov. zadrug 16 K 10 v; A. Hudovernik, tu, nabral nar. davka 25 K; prva slov. zaloga čaja in ruma, tu 55 K; narodni krožek v Zidanem mostu 7 K; dr. V. Kušar, tu, 20 K; J. Perdan, tu, prispevek vzgialice 1500 K.

Ortnarski učenc

poštenih staršev, ki je dovršil ljudsko šolo in ima veselje do vrtnarstva, se lahko sprejme pri 3354

Alojziju Korsika, trgovski vrtnar v Ljubljani, Metelceva cesta 1.

Sukna

in modno blago za oblike priporoč

Karel Kocian

tvornica sukna v Humpolcu (Česko). Vzorec franco.

V Ameriko in Kanado

Cunard Line.

Ohod iz domačega pristanišča Trst:

Ultonia, 11. oktobra 1910.
Carpathia, 26. oktobra 1910.
Saxonia, 8. novembra 1910.

iz Liverpoola: 1515

Največji in najlepši parniki sveta.

Lusitania 8. oktobra, 5. novembra in 17. decembra 1910.
Mauretania 29. oktobra, 19. novembra, 10. decembra 1910.

Pojasnila in vozne karte pri

Andr. Odinec

v Ljubljani, Slovenske ulice št. 28, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Vožna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 let z davkom vred.

Globin

Čistilo za čevlje

najboljše čistilo za čevlje

Pristni kranjski lanenooljnati firnež

Oljate barve v posodih po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve za kiše, po vzorih.

Slikarski vzorci in papir za vzorce.

Čaki pristni angleški za vozove, za pakšivna in za poše.

Steklarski klej (tudi) priznana in strokovno preizkušena najbolj.

Karbolinej prve vrste za poboljšanje in za stavbe.

Mavec (gips) za poboljšanje in za stavbe.

Čopiči 263

domačega izdelka za zbiranje in za vsake obrt

Adolf Hauptmann v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna čistilnih barv, črnil, lakov in ostalih potrebnih stvari.

Zahtevajte cenike!

Berite našo brezplačno knjigo

ki jo vam nudimo zastonj in brez vsake obveznosti in spoznali boste dobri učinek galvanizirane kraljevega traja nega toka na človeški organizem. Vsak, ki se čuti bolnega in slabega naj bi bral to brošuro, saj mnogo bolnikov niti se ne ve, da imamo v galvanskem trajnem toku sredstvo, s katerim se uspešno borimo proti spletni števni celulozni, revmatizmu, glavobolu, pomanjkanju spanja, potrdosti, omrtvitosti podobnemu stanju, nevralgijam, neravnemu močnemu prebrav, malokrvnosti, slabostim vseh vrst, najpriznanejšim ženskim boleznim itd. Opisali smo način svojega zdravljenja v interesantni brošuri in pošljemo vsakemu, ki se obrne do nas

gratis in franko

brez vsake obveznosti to knjigo. Še nikdar se ni nudila v Avstriji tako dragocena knjiga občinstvu popolnoma zastonj,

Elektro-terapevtska ordinacija

Dunaj, L. Schwangasse 1. Monarch Abd. n. 2.

3277 9/X 1910.

Knjigo za brezplačno knjigo.

Elektro-terapevtska ordinacija na Dunaju, L. Schwangasse 1, Monarch Abd. n. 2.

Prva poljiša ta knjigo: »Zdravila in modni čistilni krogi«
gratis in franko.

Ortnarski učenc

poštenih staršev, ki je dovršil ljudsko šolo in ima veselje do vrtnarstva, se lahko sprejme pri 3354

Alojziju Korsika, trgovski vrtnar v Ljubljani, Metelceva cesta 1.

Sukna

in modno blago za oblike priporoč

Karel Kocian

tvornica sukna v Humpolcu (Česko). Vzorec franco.

OLLA

je več nego 2000 zdravnikov označilo za najznamenitvo

Zaloga v Ljubljani: A. Hlavka, R. Sušnik, Gabriel Piccoli, lekar, N. A. Kanc, drogerija, Ant. Kruper.

Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da OLLA in ne dajeje si manjvrednih posnetkov za isti denar kot OLLA hvaliti za »ravno tako dobro blago«.

Ilustrovan, poučen in originalen cenovnik z navedbo prodajalšč zastoj od tvornice za gumj OLLA na Dunaju II. 300, Praterstr. 57. 1000

Globin

Čistilo za čevlje

najboljše čistilo za čevlje

Berite našo brezplačno knjigo

ki jo vam nudimo zastonj in brez vsake obveznosti in spoznali boste dobri učinek galvanizirane kraljevega traja nega toka na človeški organizem. Vsak, ki se čuti bolnega in slabega naj bi bral to brošuro, saj mnogo bolnikov niti se ne ve, da imamo v galvanskem trajnem toku sredstvo, s katerim se uspešno borimo proti spletni števni celulozni, revmatizmu, glavobolu, pomanjkanju spanja, potrdosti, omrtvitosti podobnemu stanju, nevralgijam, neravnemu močnemu prebrav, malokrvnosti, slabostim vseh vrst, najpriznanejšim ženskim boleznim itd. Opisali smo način svojega zdravljenja v interesantni brošuri in pošljemo vsakemu, ki se obrne do nas

gratis in franko

brez vsake obveznosti to knjigo. Še nikdar se ni nudila v Avstriji tako dragocena knjiga občinstvu popolnoma zastonj,

Elektro-terapevtska ordinacija

Dunaj, L. Schwangasse 1. Monarch Abd. n. 2.

3277 9/X 1910.

Knjigo za brezplačno knjigo.

Elektro-terapevtska ordinacija na Dunaju, L. Schwangasse 1, Monarch Abd. n. 2.

Prva poljiša ta knjigo: »Zdravila in modni čistilni krogi«
gratis in franko.

Isprženega 3348

strojepisca

popolnoma veččega slovenske in nemške stenografije sprejme takoj odvetniška pisarna. — Plača po dogovoru. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Dobro ideča 3355

kovačija

na Spod. Štajerskem ležeča ob državni cesti v prometnem kraju se da radi družinskih razmer takoj v najem eventualno tudi proda; pogoji zelo ugodni. — Več o tem se pozive v restavraciji pri »Leva« v Ljubljani.

Tvornica platnenega in bombaževinastega blaga na Moravskem z izdelovanjem perila na Dunaju išče za Ljubljano in okolico pri finih, plačila zmožnih detaljnih odjemalcih dobro uvedenega

zastopnika

Ponudbe v nemškem jeziku pod A. Z. št. 35842 na anončno ekspedicijo Henrik Schalek, Dunaj, I. Wollzeile 11. 3358

Prave 3176

vinske sode

nekaj skoraj novih, iz trdega lesa od 56—100 l, od 400—650 l, in od 900 do 3000 l proda po nizki ceni

F. CASCIO

Lingarjeva ulica št. 1. Zraven škofije.

Pozor! Pozor!

Prodaj ročno stiskalnico za cementni zidak.

Postavi se lahko na stavbni prostor. Prodaj tudi 3287

stiskalnico za mozaik plošče

več vrst barvanih za tlak, z vodnim pritiskom; dalje tudi skoraj nov navijak (Aufzug) za valjni mlin. Cena prav nizka.

BOGDAN OBLAK, Logatec.

Najboljše

kar morete kupiti je

kretilno milo

iz tvornice za milo v Celovcu.

Dobiva se po vseh boljših trgovinah na drobno.

Edina slovenska kislva vodá

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

Izborno zdravilo

za kataro v grlu, pljuči, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezn v ledvicah in mehuru ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilo, temveč je tudi osvežujoča

namizna kislva voda

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijsni razstavi na Dunaju 1899. 3288

Naroča se pri celobrištvu Tolstovrške slatine, p. Guštanj (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Bel čistilni dobodkov gre v narodni nazrac.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislva vodo.

Lepe prsi

dober deklet in žene vsake starosti, ako rabišjo najnovjšo krema na prsi ali vodo na prsi. Rabi se samo zunanjo edino zanesljivo učinkovito sredstvo, zajamčeno neškodljivo. — Cena K 3.—, K 5.— in K 8.— Zraven spadajoče mila 60 vin. Prodaja jih gospa

Ulica Kani, kraj M.
Slovenska 25, I. nadst., 0.

SINGER šivalni stroji
ne vse te močete namenovati,
se samo industrijske stroje, nego za vse šivalne dela v rodbini, se lahko dobivajo pri nas.

Pazite na to, da kupujete v naših **Naše prodajalnice opomene po uporabi prodajalnic**
SINGER Co. d. d. za šivalne stroje.
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Svarilo!

Schicht-ovo milo je pravo samo z imenom

Schicht

in z znamenko „J e l e n“.

Slav. občinstvu si usojam najtopleje priporočati svojo obilno zalogo

nagrobni spomenikov

iz najraznovrstnejšega kamena. Zaloga se nahaja v moji delavnici in na dvorišču pokopališkega oskrbnikstva. Istotam so na razpolago tudi cementni in kameniti nagrobni okvirji lastnega izdelka. Izvršitev naročin, bodisi iz granita, sijenita, labradorja, kraškega in beljaškega mramorja itd., jako točna in po nizkih cenah. 3033

S spoštovanjem

FRANC KUNOVAR, kamnoseški mojster
v Ljubljani, novo pokopališče pri sv. Križu.

Poskusite!!

zajamčeno pristen kraški zdravilni brinjevec

pošilja po poštne povzetju v vsaki množini od 1 litra naprej

Milan Žnideršič
Matenja vas - Prestranek. 3033

Perje

za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Škofije št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji

sedanjosti.

Cene brez konkurence!
Edina zaloga le pri tvrdki

J. KEBER!
(pri zlatem čevlju)
Ljubljana, Stari trg 9.

Ustanovljeno 1848. Ustanovljeno 1848.

Edini zavod v Ljubljani
za kemično čiščenje obleke in zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.

JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!
gospodinjje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, soli, cvetje, korenine itd. tudi po kmetijskih, ustne vode in sobni prašek, ribje olje, redilne in postpalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine kirurških obvezila vnače vrste, sredstva za dezinfekcijo, voski in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in kornjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol dvojnja sol, soliter, ovojna, helmo, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najnižji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarec, vrčkov
L. L. d.
Gostilniška in kavarnarska namizna posoda
po najnižjih cenah.

št. 4002/1910 3307

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje
za dobavo pohištva konkurenčno razpravo
na dan 19. oktobra 1910.

Ponudbe za to dobavo morajo se najkasneje do 12. ure dopoldne omejenega dne c. kr. tobačni tovarni vpslati.
Popolna vsebina razgasa, kateri se tuaradno lahko vpogleda, nahaja se v uradni »Laibacher Zeitung«.

C. kr. tobačna tovarna,
v Ljubljani, dne 30. septembra.

3091

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RÉSERVÉ

Ustanovljeno 1862. Telefon 584.

Rudolf Geburth, Dunaj
C. IN KR. DVORNI STROJNIK
VII. Kaiserstrasse 71, na oglu Burggasse.
Največja in najbogatejša zaloga vseh vrst
zlasti najfineje v vseh barvah v ognju emalirane peči z nikljasto montažo.
Regulirne polnilne peči od 15 K naprej
Trajnogorilne peči za kurjenje s premogom, štedilna, kuhalna in strojna ognjišča vseh velikosti
Peči z železnimi pečnicami za kurjenje dveh ali treh sob.
Plinove peči in plinovi kamini.

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža
Brata EBERL
Ljubljana 343

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja,
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Delavnica: Igriška ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ustanovljeno leta 1842.

Združeni čevljarji
v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

priporočajo svojo bogato zalogo obuval za pomladansko in letno sezijo. Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev lastnega in tujega izdelka. Gumni za pote, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbiri.

Specialisti za prave gorake in lovske čevlje.
Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila.
Postrežba točna. cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. Zahtevajte cenike. 1923

Najboljše vrste domač premog
in poleg tega tudi najcenejši je

„Karmeljski premog“

Cena za 1 cent = 50 kg samo K 1-20. Na debelo še ceneje.
Prosi se ne zamenjati ga z drugim manj vrednim premogom. — Glavno zalogo za slovenske pokrajine in Ljubljano ima: 3123

Agro-Merkur
Janez Trdinova ulica št. 8.

Naročila se nadalje tudi vsprejemajo pri:
g. L. Buzakini, Stritarjeva ulica 9; g. Edmund Kavčič, Prešernova ul. 52; Leskovic & Modon, Jurčičev trg 1; g. B. Ševar, Sv. Jakoba trg 3; g. M. Šušnik, Pred vojašnico 4; g. A. Šušnik, Založna cesta 16; g. L. Tomič, Tržaška c. 4 in Uradniška govedar. družba, Kongresni trg 5; Frano Šabič, Šelenjska cesta; T. Meninger, Sv. Petra cesta.